

BESCHOUWING OVER DEN BRIEF VAN PAULUS
AAN DE GALATIËRS.

H.C. Voorhoeve

Zoals verschenen in jaargang 7 (1864) van "De Bode des Heils in Christus"

INLEIDING.

Het evangelie van God beantwoordt geheel aan de behoeften van den mensch. De vijand is evenwel ten allen tijde werkzaam om het te verderven, om het christendom, hetwelk de uitdrukking is van het hart van den heiligen God, en de openbaring zijner liefde om ons in zijne gemeenschap te brengen, in eene godsdienst te veranderen, zooals het natuurlijke hart die gaarne heeft. Dit geschiedde in de gemeenten van Galatië. De vijand trachtte het zuivere evangelie onder menschelijke instellingen en menschelijk gezag te begraven, en bereidde daardoor den apostel veel lijden en smart. In den voor ons liggenden brief vinden wij daarom geene voorstelling van de leer der waarheid, zooals in dien aan de Romeinen, maar veel meer de verdediging dier leer, die reeds door de christenen aldaar aangenomen was, maar die de duivel nu krachteloos zocht te maken door de invoering der wet, als een middel tot regtvaardiging. De Heilige Geest is daarom door den apostel bezig dit doel te verijdelen. Hij bestrijdt in onzen brief zoowel de joodsche leer, waardoor de arbeid des apostels benadeeld werd, als de aanvallen, die men voortdurend tegen zijn ambt rigtte, omdat hij zich regtstreeks op de maat des Heiligen Geestes en op het onmiddellijke gezag van Christus beriep. Om nu de poging dezer joodsche leeraars te verijdelen, was het noodzakelijk de beginselen der regtvaardiging uit genade in een helder licht te stellen. Het evangelie wordt alzoo hier tot zijne eenvoudigste beginselen en de genade tot hare eenvoudigste uitdrukking teruggebracht. Doch met het oog op de dwaalleer is dit onderwerp zeer beslist behandeld, en het onvereinigbare onderscheid tusschen Jodendom en Christendom zeer duidelijk voorgesteld; en wij bezitten in dezen brief eene goddelijke onderwijzing voor alle tijden. Met bijzondere duidelijkheid wordt ons daarin voorgesteld: - De onmiddellijke oorsprong van het ware ambt, - de onmogelijkheid om wet en evangelie met elkander te vereenigen, - de onmogelijkheid om het juk der instellingen en het houden van bijzondere dagen met de heilige en hemelsche vrijheid in den opgestanen Christus te verbinden, - met één woord, de onmogelijkheid om de godsdienst des vleesches met die des geestes te vereenigen.

Zooals gewoonlijk drukt zich reeds in de eerste verzen het karakter van den geheelen brief uit, en in vergelijking met de overige brieven vinden wij hier een belangrijk onderscheid. Men gevoelt, dat het hart des apostels bevreesd en ter nedergeslagen is. De slechte wandel der Korinthiërs maakte niet zulk eenen pijnlijken indruk op hem, als de dwaalleer. Daarom is de toon in dezen brief over het geheel koud, en verraadt eene strenge terughouding, zooals dit in geen der andere brieven het geval is; zelfs wordt deze brief door geen enkelen groet besloten. En welke was de oorzaak hiervan? De Galatiërs waren in eenen slechten toestand geraakt, niet zoo zeer door onkunde, als wel door ontrouw. En dit maakte een groot verschil. God is zeer geduldig omtrent gebrek aan licht; doch Hij kan het onmogelijk verdragen, dat de zijnen het ontvangene licht verwerpen.

De apostel nu heeft ons in dezen brief de gedachten Gods, die zijn hart vervulden, medegedeeld, zonder er iets wat naar menschelijke dwaling zweemt, bij te voegen. Maar niet alleen de gedachten, ook het gevoel van God heeft hij ons geopenbaard. De mensch is dikwijls onverbiddelijk streng, wanneer er spraak is van onzedelijkheid, wanneer de een of de ander zich aan bedrog, of aan dronkenschap, of aan eene andere zonde heeft schuldig gemaakt, terwijl hij bij dat kwaad rustig kan blijven, hetwelk in het oog Gods veel erger is. De meesten blijven niet in gebreke de onzedelijkheid te gevoelen en te oordeelen, daar zij er gedeeltelijk zelf door aangetast worden; daarentegen is het in dingen, die den Heer aantasten - in dingen, die de zuivere waarheid ontzenuwen en verderven, bijna altijd noodig hen met ernst te vermanen en hen de dwaling in het licht Gods met kracht voor oogen te stellen. Daarenboven zorgt de duivel er voor, dat de dwaling niet openlijk en naakt voorgesteld, maar altijd met meer of minder waarheid vermengd wordt, om haar voor het gemoed aantrekkelijk

te maken. Op deze wijze verleidt hij de menschen het goede te verwerpen en het kwade aan te nemen. Van God echter leeren wij, hoe wij over valsche leerstellingen moeten oordeelen.

Laat ons b.v. den brief aan de Galatiërs met dien aan de Korinthiërs vergelijken. De laatsten bevonden zich in eenen zeer slechten zedelijken toestand; allerlei zonden openbaarden zich bij hen. Indien wij niet den brief van eenen apostel aan zulk eene gemeente hadden, dan zouden wij onmogelijk hen allen voor christenen kunnen houden; doch hoewel men door den geheelen brief eenen plegtigen toon en de ernstige veroordeeling hunner zonde waarneemt, vangt de apostel den brief evenwel op zulk eene wijze aan, dat wij geheel in verwarring kunnen komen, indien wij ons den toestand der geloovigen te Korinthe vertegenwoordigen. Hij noemt hen de "Gemeente Gods" - "geheilighden in Christus Jezus, geroepene heiligen." Hij spreekt tot hen van de genade Gods, die hen in alles rijk gemaakt had - van de trouw Gods "door welke zij in de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus waren geroepen;" en bovendien vindt men overal in de beide brieven zulke sterke uitdrukkingen van genegenheid en liefde, zooals wij er in den brief aan de Galatiërs niet ééne vinden. Hier is het bij den aanvang des briefs: "Paulus, apostel .... en alle de broeders, die bij mij zijn, aan de gemeenten in Galatië: genade zij u enz." Hij zegt niet een enkel woord, dat zij in Christus Jezus of in God, den Vader, zijn - geen woord, dat zij geheilighden in Christus Jezus en geloovige broeders zijn. Hij zegt alleen het minste, wat men van christenen hier op aarde zeggen kan. Hij spreekt van hen, als de gemeenten van Galatië, hij brengt hen met geene anderen in gemeenschap, maar stelt hen, even als ongehoorzame kinderen, geheel alleen. Hij spreekt niet van de heiligen in het algemeen, maar van de broeders, die bij hem zijn, zijne medgezellen in den dienst, die hij bij zijn schrijven aan de Galatiërs met zich vereenigt, om hen te doen gevoelen, dat zij het algemeene geloof der heiligen verlaten wilden.

Voordat wij nu tot den inhoud van den brief zelven overgaan, willen wij nog een kort overzicht geven van de bijzondere hoofdstukken. In Hoofdstuk I verdedigt Paulus zijn ambt, als van God gekomen en door God medegedeeld, en in overeenstemming met zijn evangelie, dat hij onder de heidenen verkondigd heeft. - Dan toont hij in Hoofdstuk II de onmogelijkheid aan, om wet en evangelie met elkander te vereenigen. - In de eerste helft van Hoofdstuk III (vs. 1-14) vinden wij de tegenstelling tusschen wet en geloof; dan worden van vs. 15-18 de verschillende verhoudingen van wet en belofte behandeld, en eindelijk wordt van vs. 19 tot aan het einde, het doel der wet voorgesteld. - In Hoofdstuk IV toont de apostel in de eerste plaats aan, welke de toestand der geloovigen onder het oude verbond was, en hoe zij door Christus daarvan vrijgemaakt zijn en den geest der aanneming tot kinderen ontvangen hebben (vs. 1-11). Daarna spreekt hij van zijne eigene betrekking tot de heiligen in Galatië (vs. 12-20), en toont eindelijk in de voorbeelden van Hagar en Sara aan, dat de wet tot dienstbaarheid leidt en van de erfenis uitsluit, en de genade tot vrijheid brengt en de zegening schenkt (vs. 21-31). - Hoofdstuk V beschouwt de vrijheid uit een tweeledig oogpunt. Zij is ten eerste eene vraag der regtvaardiging, (vs. 1-12) en voert ten tweede tot praktische heiligheid. - De eerste helft van Hoofdstuk VI bevat vermaningen om hem, die gezondigd heeft, in den geest der ootmoed en der zachtmoedigheid te regt te brengen en in goeddoen niet te vertragen (vs. 1-10). In de tweede helft komt Paulus nogmaals op degenen terug, die zich aanmatigden het Israël Gods te zijn. En ten slotte wenscht hij het ware Israël Gods zegen, en herinnert hij aan zijne lidteekenen voor Christus (vs. 11-18).

De Heer moge bij de beschouwing van dezen brief onze harten door zijnen Geest leiden en ons steeds meer bekwaam maken alles naar zijne gedachten te beoordeelen!

HOOFDSTUK I.

"Paulus, een apostel, niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die Hem uit de dooden opgewekt heeft" (vs. 1). Ziedaar de hoogst merkwaardige aanvang van dezen brief. De apostel opent zonder verdere inleiding den belangrijken strijd. Reeds met de eerste woorden legt hij den bijl aan den wortel van den boom hunner joodsche meeningen. Zij hadden veel op den apostel aan te merken, omdat hij niet met den Heer Jezus was, toen die op aarde rondwandelde. En Paulus antwoordt: Het is waar, ik ben geen apostel "van menschen, noch door een' mensch." Hij sluit alle menschelijke instelling of erkenning buiten. Zijn apostelambt was noch van menschen, als de bron, noch door een' mensch, als het middel tot verkrijging van hetzelfde. Hij had het zonder bemiddeling van een ander werktuig ontvangen. Het zou voor God natuurlijk zeer gemakkelijk zijn geweest den apostel in Jeruzalem te bekeeren; doch Hij deed dit niet. Ver van Jeruzalem verwijderd, op den weg naar Damaskus, waarheen hij ging om ook daar zijnen haat aan de christenen te koelen, werd hij door een' straal van Gods erbarmende liefde getroffen. En het was op dien weg, dat de verheerlijkte Jezus aan hem verscheen, niet alleen om hem tot een heilige, maar tot een apostel te maken - een apostel, "niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die Hem uit de dooden opgewekt heeft."

Indien dus de Galatiërs geloofden, dat hij daarom geringer was, omdat hij niet tot de twaalfen behoorde, dan is zijn antwoord, dat indien er een onderscheid tusschen hem en de anderen was, dit alleen daarin bestond, dat hij een apostel was door dengene, die Christus uit de dooden had opgewekt. De anderen waren geroepen, toen de Heer Jezus nog op aarde wandelde, waar Hij zijne plaats, "als mensch" innam. Paulus echter was geroepen door Christus, *opgestaan uit de dooden*. In zijne roeping tot apostel was grooter magt dan in de roeping van de anderen. Door deze woorden verijdelde hij al hunne meeningen, en gaf hij den eenvoudigen grond aan, waarop door alle volgende tijden de arbeiders tot de dienst geroepen worden. Op al hunne tegenwerpingen antwoordde hij eenvoudig: "Wij gelooven en daarom spreken wij."

De apostel nu wenscht, zooals gewoonlijk, de gemeente: "Genade en vrede van God den Vader, en onzen Heer Jezus Christus" (vs. 3). Doch hij voegt tevens bij den naam des Heeren Jezus datgene, wat aan het evangelie, hetwelk de Galatiërs uit het oog hadden verloren, zijn waar karakter verleende, dat namelijk: "Christus zichzelf voor onze zonden gegeven heeft, opdat hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze eeuw" (vs. 4). De natuurlijke mensch in zijne zonden behoort tot deze eeuw, en de Galatiërs wilden, onder voorwendsel eene gerechtigheid naar de wet te bezitten, daarheen terugkeeren. De apostel nu toont door de voorstelling van de eenvoudige waarheid des evangelies aan, dat het volstrekt het werk van den mensch niet is eene gerechtigheid te erlangen, maar alleen het werk van Christus, die zichzelf voor onze zonden overgaf, toen wij zonder gerechtigheid waren, en wij niets dan zonden hadden. En dit geschiedde niet met het doel om het volk op nieuw onder de wet, als de levensregel voor den christen, te stellen; maar Hij gaf "zichzelf voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze eeuw." De wet maakt den christen wereldsch; want naar het vleesch zijn wij van de wereld, en de gerechtigheid uit de wet staat in betrekking met den mensch in het vleesch. De mensch in het vleesch moet de wet vervullen, en het vleesch behoort tot deze wereld. Gerechtigheid uit de wet, de mensch in het vleesch en de wereld behooren te zamen. De apostel echter zegt: "Gij zijt niet in het vleesch, maar in den Geest." Het vleesch is wel in ons, maar wij zijn niet meer in het vleesch; dat wil zeggen, wij worden door God niet meer beschouwd en behandeld als sterfelijke menschen, beladen met onze zonden, maar in Christus, in wien geene zonde is. Op het kruis is onze natuur veroordeeld geworden, en ten tweeden maal zal Gods oordeel ons niet treffen. De wet komt derhalve tot burgers dezer wereld; de dood van

Christus echter brengt ons geheel buiten de wereld, daar wij met Hem gestorven zijn. De opstanding van Christus zendt ons weder in de wereld, maar als nieuwe schepselen, als boodschappers van den vrede Gods. Onze Heer zegt: "Ik ben niet meer in de wereld, maar dezen zijn in de wereld .... Zij zijn niet van de wereld, gelijk ik van de wereld niet ben .... Gelijk gij mij in de wereld gezonden hebt, heb ik hen ook in de wereld gezonden."

Toen God zich als wetgever openbaarde - als Jehovah - trachtte Hij geenszins den mensch van de wereld af te zonderen. Wel waren de Joden van de heidenen gescheiden; maar zij waren het gewichtigste volk in de wereld, en zij namen deze plaats in om de regten Gods te handhaven. Zij waren niet geroepen *buiten* de wereld te zijn, maar een volk *in* de wereld. Zij hadden daarom met de Kanaänieten en met andere heidenen te strijden, en bezaten eenen prachtigen tempel. Als een aardsch volk hadden zij ook een aardsch of een wereldsch heiligdom.

Dit alles is echter verkeerd voor de christenen, daar Christus zichzelf voor onze zonden gegeven heeft, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze eeuw, naar den wil van onzen God en Vader. Wanneer God zijnen wil bekend maakt, wanneer Hij zich als de God en Vader van onzen Heer Jezus Christus openbaart, dan treedt een geheel andere toestand van zaken aan het licht. Wij komen dan in eene geheel andere betrekking - in eene betrekking van kinderen tot onzen God en Vader. - Onze verlossing is alzoo geheel overeenkomstig zijnen wil. Hij wil een hemelsch volk hebben, dat bij Hem eene plaats in den hemel zal bekomen. Daartoe heeft Hij ons een leven geschonken, in hetwelk de Heilige Geest werkt, opdat wij zijne zegeningen zouden genieten en bekwaam zouden worden in de vrijheid en heiligheid te wandelen, die Hij ons in deze nieuwe schepping geeft, van welke Jezus zelf, als opgestaan en verheerlijkt, het Hoofd is.

Na eene korte dankzegging aan God: "Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen!" (vs. 5) begint de apostel terstond met het gewichtige onderwerp, hetwelk zijn gansche hart vervulde. "Ik verwonder mij, dat gij zoo haast van dengenen, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander evangelie" (vs. 6). Door de roeping Gods hadden zij deel aan de heerlijke vrijheid en aan het kostbare heil, welks voleindiging in den hemel is. In Christus bezaten zij alles - eene volkomene genade, eene volmaakte verlossing en een aandeel aan de hemelsche heerlijkheid. En niettegenstaande dit alles hadden zij nu eene andere getuigenis aangenomen. Het was den vijand gelukt hunne harten van de eenvoudige, reine waarheid des evangelies af te trekken en hen in verwarring te brengen.

Op nieuw wordt ons hier het bewijs geleverd, dat de mensch, zelfs in de heerlijkste dingen, in zijne verantwoordelijkheid faalt. De duivel maakt gebruik van de zwakheid der menschelijke natuur om het werk Gods te verderven en de waarheid met menschelijke wijsheid en menschelijke meeningen te vermengen.

Zoo is het altijd geweest, en zoo ging het ook met de Galatiërs. Zij waren geroepen "in de genade van Christus," doch de duivel zocht de wet en de genade, de wet en Christus te vereenigen. God had hun doen verkondigen, dat zij arme zondaars uit de heidenen waren, dat zij slechts uit genade konden zalig worden, en dat deze genade in Christus tot hen gekomen was. Deze getuigenis hadden zij geloofd en zich in dezelve verblijd. Nu keerden zij zich echter "tot een ander evangelie, hetwelk geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het evangelie van Christus willen verkeeren" (vs. 7). - In werkelijkheid was het geen ander evangelie, tot hetwelk zij zich begeven hadden, maar slechts eene verdraaijing, eene vervalsching van het ware. Zij verloochenden Christus niet; maar zij wilden de *besnijdenis* invoeren - wet en genade vereenigen. Paulus had hun het volkomene en geheele evangelie gepredikt; niets kon hieraan toegevoegd worden zonder het te vervalschen, zonder deszelfs volmaaktheid te loochenen en het te verderven. Daarom zegt hij, dat er geen ander evangelie was buiten hetgeen hij hun verkondigd had. Wel was hetgeen, waartoe zij nu

omgekeerd waren, onderscheiden van het ware evangelie, maar het was geen ander; het was, zooals wij zeiden slechts eene vervalsching, waardoor de zielen in verwarring werden gebracht.

Helaas! hetzelfde kwaad, dat in Galatië werkzaam was, is tegenwoordig in het christendom algemeen geworden. Mag het ook hier en daar een andere vorm aannemen, overal vindt men toch eene vereeniging van wet en genade. Tot welke partij men ook behoort, het is overal hetzelfde. Wel is waar zijn er verschillende graden; sommigen zijn openlijker, anderen bekwamer, anderen stelselmatiger daarbij; doch hetzelfde vergift wordt meer of minder overal verspreid. En wat zijn de treurige gevolgen? De apostel schrijft aan de Galatiërs: "maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het evangelie van Christus willen verkeeren." En zoo is het altijd. Daarom bestraft de apostel hen ook met zulk eenen grooten ernst, en voorzeker zou hij tegenwoordig hetzelfde doen. Hoezeer is het daarom onze plicht, dat wij ons beslist van eene prediking afwenden, die de wet met Christus vereenigt; zelfs wanneer wij zien, dat God, die in zijn werk onafhankelijk is, dezelve tot bekeering van zondaars gebruikt. Wij mogen naar geene andere prediking luisteren, dan naar het eenvoudige en geheele Woord van God. De dwaling kan ons nooit licht geven, wel zeer schadelijk voor onze ziel worden. Helaas! welk eene groote onverschilligheid heerscht er in dit opzigt onder de christenen in onze dagen.

Zeer dikwijls wordt zelfs door christenen beweerd, dat men iedere prediking moet kunnen hooren, en iedere opregte meening moet eerbiedigen. De apostel echter zegt "Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u iets als evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt" (vs. 8). Welk een onderscheid tusschen hem en de christenen in onze dagen! Paulus veroordeelde zonder barmhartigheid elke vervalsching van het zuivere evangelie; bij hem vond geene eerbiediging van eens anders meeningen plaats, maar integendeel strenge veroordeeling. En het goldt hier niet de prediking van een ander evangelie of de openlijke verloochening van Christus, maar, zooals wij gezien hebben, de toevoeging van dwalingen bij het zuivere evangelie. Hiervan zegt hij, dat een ieder, die dit vervalschte evangelie verkondigt, vervloekt is. Hoezeer worden wij door deze plechtige woorden vermaand, met volhardenden ijver en trouw over de zuiverheid der goddelijke leer te waken! Maar als wij zoo handelen, wat zullen dan de meesten wel oordeelen? is misschien de vraag, die bij velen oprijst. O, zegt Paulus: "Want predik ik u nu de menschen, of God?" dat is, zoek ik naar de gedachten der menschen, of naar die van God te handelen? "of zoek ik menschen te behagen? Want indien ik nou menschen behaagde, zoo ware ik geen dienstknecht van Christus" (vs. 10).

De Apostel spreekt nu verder over zijne roeping tot de dienst des evangelies, en toont aan, dat de menschen daaraan geen deel hadden. Zijn evangelie was niet naar den mensch, niet naar diens wijsheid; hij had het van geen mensch ontvangen, en niemand had hem in hetzelfde onderwezen. Wat hij bezat, bezat hij door de onmiddellijke openbaring van Jezus Christus. "Maar ik maak u bekend, broeders! dat het evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mensch. Want ik heb ook hetzelfde niet van een' mensch ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus" (vs. 11, 12). Voorzeker was er veel buitengewoons in de wijze, waarop de apostel Paulus met het evangelie is bekend geworden. Hij werd niet, gelijk de meesten, door de prediking des evangelies bekeerd, maar door den verheerlijkten Heer zelve, die hem op zijne vervolgingsreis naar Damaskus verscheen. En bij zijne bekeering leerde hij Christus niet kennen als den Messias, den koning der Joden, maar als het Hoofd der Gemeente, welke zijn ligchaam is. Hij vervolgde de heiligen, en de Heer zeide: "Saul, Saul, wat vervolgt gij *mij*!" Christus in den hemel en de heiligen op aarde zijn één; zij vormen één ligchaam, een geheel. Dit leerde Paulus bij zijne bekeering, en dit stond hem voor de aandacht, toen hij de boven aangehaalde woorden nederschreef.

Ik wil hier tevens de opmerking bijvoegen, dat Paulus de eenige is, die zijn evangelie als het *heerlijke* evangelie kenmerkt. Het is het evangelie van Christus, verheerlijkt ter rechterhand Gods. Het is de blijde boodschap, dat wij eenen Behouder hebben, die opgestaan en verheerlijkt is. De andere apostelen spreken nooit over de Gemeente, *als ééngemaakt* met Christus, dit doet Paulus alleen. Daarom was hij ook de eenige, die in waarheid kon zeggen: Wanneer iemand iets aan mijn evangelie toevoegt, die is vervloekt. Hoewel hij iets aan het tot daartoe verkondigde evangelie heeft toegevoegd, daar de hem ten deel geworden openbaring hetzelfde overtrof, zoo mogt toch niets aan het zijne toegevoegd worden. De overige apostelen verkondigden, dat de door de Joden verworpen Regtvaardige door God opgenomen was; zij predikten Christus als den Messias, en verkondigden de vergeving der zonden door het geloof in zijnen naam; doch zij stelden geenszins de hemelsche heerlijkheid voor, zooals Paulus dit deed. Christus nu stond als Zoon Gods buiten iedere aardsche bedeeling; en ook Paulus kwam met zijn apostelambt niet in deze bedeeling en in de gedachten des Ouden Testaments, maar hij predikte Christus, als de Zoon Gods. (Zie Hand. 9 : 20). Hij verkondigde al de waarheden, die ook de andere apostelen predikten, - in dit opzigt was er natuurlijk geen verschil tusschen hen maar hij ging veel verder dan zij. En dit is de reden, waarom hij zoo gedurig zegt: "*naar mijn evangelie.*" In Kol. 1 : 25 zegt hij: Ik ben een dienaar der Gemeente geworden om het woord Gods te vervullen, of te volmaken - als werktuig des Heiligen Geestes datgene te openbaren, wat tot daartoe eene verborgenheid was gebleven. Om deze oorzaak treedt hij ook met zulk eenen ernst tegen de tegenstanders op, die iets bij zijn evangelie wilden voegen.

De apostel gaat nu over om zijne bekeering en zijn vroeger leven te bespreken. Hij had gezegd, toen hij van zijn evangelie sprak, dat hij het niet van menschen ontvangen had, noch in hetzelfde onderwezen was geworden, maar door de openbaring van Jezus Christus. Opdat zij dit niet in twijfel zouden kunnen trekken, toont hij hun aan hoe zijn geheele leven in vijandschap tegen het evangelie geweest was. "Want gij hebt van mijnen voormaligen wandel in het Jodendom gehoord, dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte. En ik nam in het Jodendom toe boven velen van mijnen ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijne vaderlijke inzettingen" (vs. 13, 14). Er kon derhalve niet getwijfeld worden aan de opregtheid des apostels in de onderhouding der wet in zijnen onbekeerden toestand. "Maar toen het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door zijne genade, zijnen Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de heidenen zou verkondigen, zoo ben ik terstond niet te rade gegaan met vleesch en bloed" (vs. 15, 16). Hij sprak vooraf niet met menschen, noch met zichzelf, noch met anderen. God was het, die hem van de wet terugriep. Toen hij zich onder de wet bevond, die zij nu weder wilden vervullen, was hij een vijand van Christus. Maar God had hem naar zijn raadsbesluit van zijner moeders lijf aan afgezonderd, hem door zijne genade geroepen en zijnen Zoon in hem geopenbaard. Daarna verwijderde God hem drie jaren, om te leeren, dat hij niets was. Reeds terstond na zijne bekeering was hij in Damaskus zeer beslist voor Christus opgetreden; maar hij moest, voordat hij verder ging, in de school Gods en niet te Jeruzalem zijn. "En ben niet wederom gegaan naar Jeruzalem tot degenen, die vóór mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arabië, en keerde wederom naar Damaskus. Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en bleef bij hem vijftien dagen" (vs. 17, 18). Hij geeft het getal dagen op, opdat niemand zou denken, dat hij gedurende dien tijd eenen leerkursus had ontvangen.

"Hetgeen ik u nu schrijf, ziet, voor God! ik lieg niet. Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrië en Cilicië. En ik was van aangezigt onbekend aan de gemeenten in Judea, die in Christus zijn. Maar zij hadden alleenlijk gehoord: Degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte. En zij verheerlijkten God in mij" (vs. 21-24). Paulus voert deze feiten aan om te bewijzen, hoe weinig tijd hij in Jeruzalem doorgebracht had; zoodat hij zelfs den gemeenten

in Judea onbekend was. Deze gemeenten, in plaats van het werk Gods te veroordeelen, of een gebrek in zijne getuigenis te vinden, verheerlijkten God over hem. De Galatiërs daarentegen, die zich op die gemeenten in Judea beriepen, stonden op het punt de rijke genade Gods, die hun geopenbaard was, te verlaten. Het is dus geen wonder, dat Paulus' hart diep geschokt was, dat hij diep gevoelde welke eene oneer dit voor God was en welk eene onberekenbare schade hieruit voor zijne heiligen voortspoot. Zonder twijfel verbeeldden zij zichzelf, dat hun weg veel zekerder was; doch de apostel betuigt, dat hij hun de waarheid des evangelies had gebragt, en dat die door eene inmenging der wet geheel en al bedorven werd. - Hoe toepasselijk is dit alles voor de behoefte der zielen in onze dagen! Laat ons toch niet denken, dat in Galatië een grooter kwaad aanwezig was, dan hetgeen nu werkzaam is; integendeel wij vinden daar slechts de kiemen van hetgeen zich later meer ontwikkeld heeft. De Heer geve ons kracht en moed om met beslistheid alles te verwerpen, wat ons geweten benadeelt en ons aanleiding geeft ons iets te veroorloven, waarvan wij weten, dat het tegen zijnen wil en tegen zijne heiligheid is!

HOOFDSTUK II.

Na zijn bezoek van vijftien dagen te Jeruzalem, was Paulus werkzaam onder de heidenen; en eerst na veertien jaren, zooals hij ons hier in het eerste vers mededeelt, ging hij wederom naar Jeruzalem met Barnabas, ook Titus medegenomen hebbende. De aanleiding van deze reis vinden wij in Handelingen 15. Paulus en Barnabas waren, na vele reizen gemaakt te hebben, wederom te Antiochië gekomen, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbragt hadden. (Zie Hand. 13), Zeer spoedig bemerkten zij, dat de duivel in de gemeente bezig geweest was om onkruid te zaaijen. Want "sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de broederen, zeggende: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zoo kunt gij niet zalig worden. Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen hen, zoo hebben zij verordend, dat Paulus en Barnabas, en eenige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag." Toen zij nu te Jeruzalem aankwamen, vonden zij daar dezelfde partij. "En sommigen van die van de sekte der Farizeën, welke geloofden, stonden op, zeggende: Men moet hen besnijden en gebieden de wet van Mozes te onderhouden." Hieruit blijkt, dat het in den schoot der gemeente zelve plaats had. Daarna had de vergadering der apostelen en ouderlingen in tegenwoordigheid der geheele gemeente over dit onderwerp plaats. In Gal. 2 deelt de Heilige Geest ons nog een paar bijzonderheden mede, die in de Handelingen niet vermeld worden, namelijk, dat Paulus Titus medenam, en dat hij door eene openbaring opging. In de Handelingen wordt ons de eenvoudige geschiedenis medegedeeld, hier vinden wij de bedoeling des apostels. Het was een feit van het grootste gewigt, dat de apostel Titus medenam, daar deze geen Jood was. Het was niet eens, zooals bij Timotheus, wiens moeder eene Jodin was. Titus was een Griek, die nimmer was besneden geworden, en deze brengt Paulus voor het oog der twaalf apostelen en van allen mede naar Jeruzalem. Het was een moedige stap om op deze wijze de kwestie tusschen hem en de joodschgezinde christenen tot beslissing te brengen. Dit was waarlijk een zeer beslist gebruik van de vrijheid, die hij in Christus Jezus bezat. En nadat hij gezegd heeft: "En ik ging op door eene openbaring, en stelde hun het evangelie voor, dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, opdat ik niet eenigzins te vergeefs zou loopen of geloopen hebben," voegt hij er als in het voorbijgaan de gewigtige opmerking bij: "(maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden)" (vs. 2, 3). Het eerste doel nu van zijne reis vinden wij in vers 4, hetwelk met vers 1 in verband staat, terwijl vers 2 en 3 een tusschenzin vormen. Hij ging op: "om der ingekropene valsche broederen wil, die van

bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen" (vs. 4); en hij ging op "door eene openbaring." God wilde, dat deze kwestie niet in Antiochië, maar in Jeruzalem zou beslist worden, opdat aller mond zou gestopt worden en de eenheid bewaard blijven. Ook veroorloofde Hij den apostel niet in zijne overtuiging alleen te staan, maar Hij liet hem opgaan naar Jeruzalem en aan de geachtste apostelen mededeelen, hetgeen hij leerde, opdat over dit gewigtige punt, de vrijheid van de wet, eene eenstemmige getuigenis zou gegeven worden; en niet alleen daarom, maar ook, opdat zij Paulus zouden erkennen als een man, die, onafhankelijk van hen, door God geleerd en door God in zijne bediening bevestigd was.

De bedoeling dier valsche broeders was alzoo de in Christus Jezus vrijgemaakte geloovigen wederom onder het juk der wet te brengen. Zij bewezen door dit voornemen, dat wettischgezindheid en ongeloof hand aan hand gaan; doch de apostel kan zeggen: "denwelken wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het evangelie bij u zou verblijven" (vs. 5). Het gelukte hun niet de kracht der waarheid te wederstaan en den grond te ondergraven.

De apostel gaat nu echter verder, en wijst op hen, die de voornaamste plaats in Jeruzalem innamen. "En van degenen, die geacht waren iets te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, daaraan ligt mij niets gelegen; God neemt den persoon des menschen niet aan" (vs. 6). De valsche leeraars beschuldigden hem, dat hij niets door de twaalf apostelen ontvangen had. En hij antwoordt: zoo is het ook. Zijn zij geacht – welnu het is goed, zij zijn het voor zich en voor God; hebben zij hunne plaats - ik heb de mijne; "want die geacht waren, hebben mij niets toegebracht," maar integendeel, "toen Jakobus, en Cefas, en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, zagen, dat aan mij het evangelie der voorhuid toevertrouwd was, gelijk aan Petrus dat der besnijdenis, - (want die in Petrus krachtiglijk wrocht tot het apostelambt der besnijdenis, die wrocht ook krachtiglijk in mij onder de heidenen) - en toen zij de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Barnabas de regterhand der gemeenschap, opdat wij tot de heidenen en zij tot de besnijdenis zouden gaan; alleenlijk, dat wij den armen zouden gedenken; hetwelk zelf ik ook benaarstigd heb te doen" (vs. 7-10). Op deze wijze waren al de beschuldigingen dier joodschgezinde leeraars, dat er geene wezenlijke overeenstemming tusschen Paulus en de andere apostelen bestond, voldoende wederlegd. Paulus was dan ook genoeg instaat de bewijzen van zijne bijzondere en onafhankelijke bediening te leveren. Hij had reeds menig jaar met zegen gearbeid, zonder daartoe een bevel van de overige apostelen ontvangen te hebben; en nu moesten zij onderzoeken of zijn apostelambt en de hem geopenbaarde waarheden de onmiddellijke gave van God was. En de twaalven konden niet anders, dan deze erkennen, indien zij namelijk God als de bron dezer buitengewone gaven erkenden. Paulus was een apostel van God zonder hunne bemiddeling. Hij had niets van hen ontvangen, maar dezelfde magt, die in Petrus tot het apostelambt der besnijdenis gewerkt had, had ook in Paulus onder de heidenen gewerkt. En daar zij dit erkenden, gaven de drie voornaamsten hem en Barnabas de regterhand der gemeenschap; zij zagen in hen de beste werktuigen om onder de voorhuid te arbeiden. De groote uitgestrektheid der heidenwereld was klaarblijkelijk voor Paulus en voor degenen, die met hem waren, terwijl zij zelven hunne zending onder de heidenen, die hun door den Heer opgedragen was, (Matth. 28 : 19, 20) bepaald opgaven, en in hunnen beperkten kring bleven. Nu was dus de werkzaamheid des vijands, om de geloovigen uit de heidenen onder de wet te brengen, verijdeld.

Nadat nu de apostel van de achting en de erkenning gesproken heeft, die Petrus, en Jakobus, en Johannes in Jeruzalem hem en zijn werk getoond hadden, komt hij op eene zaak, die nog treffender was voor degenen, die de heidenen onder de wet wilden brengen. "En toen Petrus te Antiochië gekomen was, wederstond ik hem in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was" (vs. 11). Petrus gaf

Paulus in Jeruzalem de regterhand der gemeenschap, maar toen hij te Antiochië kwam, wederstond Paulus hem in het aangezicht. En dit was klaarblijkelijk eene welbekende zaak. "Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de heidenen," hetwelk een teeken van gemeenschap met hen was.

Bij deze gebeurtenis werd het duidelijk, dat Petrus geen voorrang boven Paulus had, dat hij geenszins de man was tegenover wien men een eerbiedig zwijgen moest in acht nemen. Hoewel God magtiglijk door Petrus gewerkt had, zoo kon Paulus toch niet toelaten, dat het evangelie, hetwelk God zelf aan zijne zorg had toevertrouwd, op zulk eene wijze veracht werd. Zoolang Petrus alleen te Antiochië was, waar de invloed der hemelsche waarheid zich duidelijk liet gevoelen, at hij met de christenen uit de heidenen, en wandelde hij met de anderen in dezelfde vrijheid; doch zoodra er sommigen van Jakobus uit Jeruzalem kwamen, waagde hij het niet langer eene vrijheid voor te staan, die door zulke christenen, die in hunne meeningen nog joodschgezind waren, veroordeeld werd. Hij "onttrok zich en scheidde zichzelve af, vreezende degenen, die uit de besnijdenis waren" (vs. 12). Hoe groot is de invloed der vooroordeelen, bijzonder der wettische vooroordeelen! Tevens was Petrus te zwak om met beslistheid de meeningen van anderen tegen te staan. Door de magt der vooroordeelen en door den invloed van de meeningen van anderen aan het wankelen gebragt, gaf hij zijne vrijheid op, en at niet langer met de christenen uit de heidenen; - en dat deed de voornaamste der apostelen! Hoe gering deze zaak ook schijnen mogt, zij was toch gewigtig in de oogen van God en van zijnen dienaar. Paulus zag, dat door deze schijnbaar geringe zaak de waarheid des evangelies verworpen werd. Laat ons hierover ernstig nadenken. Eene eenvoudige zaak kan tot eene werkelijke afwijking van Christus en van de waarheid des evangelies leiden. Hoe verkeerd is het daarom zulke dingen gering te achten. En zoodra wij ons zelven hebben laten medeslepen, oefenen wij ook eenen verderfelijken invloed op anderen uit, en dat naar mate onze achting onder de menschen groot of klein is; ja, wij kunnen dan zelfs zoo ver komen, dat wij er met ijver naar trachten ook anderen voor onze meening te winnen, om daardoor ons eigen geweten gerust te stellen en ons aanzien te behouden. Petrus, die bevreesd was voor degenen, die uit Jeruzalem kwamen, sleepte alle christenen uit de Joden en zelfs Barnabas, den medgezel van Paulus, in zijne huichelarij mede (vs. 13). Paulus echter, moedig en getrouw door de genade, bleef oprecht. Door God geleerd en vol kracht des Heiligen Geestes, die hem had doen inzien, dat alles, wat het vleesch verheft, de hemelsche heerlijkheid verduistert en het evangelie vervalscht, - Paulus, die in de nieuwe schepping, in welke de verheerlijkte Christus het middelpunt is, leefde en zich beweegde, - Paulus even standvastig, als moedig, even helder als standvastig, daar hij in de verwezenlijking van de geestelijke en hemelsche dingen in Christus leefde, - Paulus, die alles voor drek achtte om Christus te gewinnen, zag duidelijk den vleeschelijken stap van den apostel der besnijdenis. Hij liet zich door geene menschen afschrikken; hij hield zich met Christus en met de waarheid bezig; en hij kon onmogelijk dengene verschoonen, die deze waarheid omverstoote, al was zijne plaats in de kerk ook nog zoo verheven. Hij wederstond Petrus in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was. Paulus was zonder vrees; en alle menschelijke redeneringen ter zijde stellende, zag hij alleen op Christus, het Hoofd der Gemeente.

Deze voorstelling nu des apostels had daarom te meer kracht, omdat dit alles voorgevallen was na de plegtige vergadering te Jeruzalem, op welke Petrus zich zoo zeer beijverd had, de door God aan de heidenen gegeven vrijheid aan te toonen, - waarop hij gezegd had, dat God van over langen tijd hem verkoren had, dat de heidenen door zijnen mond het woord des evangelies zouden hooren en gelooven (Hand. 15 : 7), en waar hij zijne rede met deze merkwaardige woorden, zoo stootend voor den joodschen hoogmoed en zoo versterkend voor de verontruste harten der christenen uit de heidenen, besloten had: "Wij gelooven, door de genade van den Heer Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij" (vs. 11). Hij had derhalve daar, ten aanhoore van de Joden,

gezegd, niet, dat die uit de heidenen op zulke wijze als ook zij zalig werden, maar omgekeerd: "Wij gelooven - op zulke wijze als ook zij zalig te worden." Hij dacht er niet aan om die uit de heidenen te behandelen, als of zij langs eenen onregelmatigen weg in het bezit der genade gekomen waren; want God had aan de christenen uit de heidenen de waarheid nog duidelijker doen voorstellen. En niettegenstaande dit alles liet Petrus zich van dit hoofdpunt des evangelies afbrengen en sleepte zelfs anderen mede.

De zaak was in Paulus' oogen zoo belangrijk, dat hij in aller tegenwoordigheid tot Petrus zeide "Indien gij, die een Jood zijt, naar heidensche wijze leeft, en niet naar joodsche wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar de joodsche wijze te leven?" (vs. 14) Petrus zelf had de wet, als het rigtsnoer voor de geloovigen uit de Joden, geenszins gehouden. Hij was vrij genoeg geweest als een christen uit de heidenen te leven, waarom wilde hij dan nu deze dwingen als Joden te leven om christelijke gemeenschap te hebben? "Wij, die van nature Joden zijn, en geen zondaars uit de heidenen, wetende, dat de mensch niet geregtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof in Jezus Christus, hebben ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden geregtvaardigd worden uit het geloof in Christus, en niet uit de werken der wet, vermits uit de werken der wet geen vleesch zal geregtvaardigd worden" (vs. 15, 16). Zij zelve, als Joden, hadden de wet verlaten en tot Christus hunne toevlugt genomen. Vroeger meenden zij in de wet een middel der regtvaardiging te vinden, nu hadden zij echter eenvoudig Christus aangenomen, en hadden geheel opgehouden eene gerechtigheid uit de werken der wet te zoeken.

"Maar indien wij, die in Christus zoeken geregtvaardigd te worden, ook zelve zondaars bevonden worden, dan is Christus een dienaar der zonde. - Dat zij verre!" (vs. 17) Hiertoe leidt noodzakelijk eene terugkeer tot de wet; want door het wederom optrekken van het gebouw der wet betuigden zij, onregt gedaan te hebben het omver te werpen; en Christus was het, die hen daartoe gebragt had. Derhalve had zijne leer hen tot overtreders gemaakt, en alzoo was Hij een dienaar der zonde. Dat zijn de treurige gevolgen, zoodra men om de menschen te behagen tot zulke dingen terugkeert. Hoe weinig dacht Petrus daaraan! En hoe weinig bedenken vele christenen, dat zij het vleesch steunen, wanneer zij instellingen invoeren! In den hemel zijn er geene; en wanneer Christus, die daarboven is, alles in allen is, dan kunnen er ook hier geene zijn. Zelfs wanneer wij in de voorregten, die ons als christenen geschonken zijn, onze rust zoeken, in plaats van ze met dankbaarheid naar zijnen wil te besteden, dan hebben wij de volheid - de algenoegzaamheid van Christus - verlaten, om op het vleesch te vertrouwen. Men houdt zich menigmaal op zulk eene wijze met die voorregten bezig, dat men in dezelve zijn voedsel vindt, waardoor dan de volkomene Verlosser voor ons verborgen wordt, van wiens liefde en genade deze voorregten zoo duidelijk tot ons spreken. Dit is zelfs het geval met goddelijke instellingen, als doop en avondmaal. Zoeken wij onze rust in deze voorregten, dan doen wij niets anders als de heerlijke en ernstige waarheid loochenen, van welke zij getuigenis geven, dat de mogelijkheid van eene gerechtigheid naar het vleesch verdwenen is sedert Christus is gestorven en opgestaan. Dit gevoelde de apostel diep, en hij was geroepen deze waarheid door de kracht des Heiligen Geestes voor de oogen en voor het geweten der menschen te stellen.

"Want indien ik," - zoo gaat Paulus voort - "datgene, wat ik afgebroken heb, wederom opbouw, zoo stel ik mijzelf tot een overtreder" (vs. 18). Dat wil zeggen: wanneer ik tot Christus ga, geef ik de wet als krachteloos op; en wanneer ik na dit alles weder tot de wet terugkeer, dan maak ik mijzelf tot een overtreder; want indien ik nu regt heb, dan had ik vroeger geheel en al onregt, de wet op te geven. De Galatiërs bedoelden dit wel niet zoo, maar de Heilige Geest brengt het licht der waarheid tot hun geweten, en toont hun aan, waar zij eindelijk zouden komen. Het gevolg van de wederinvoering der wet was, zichzelf tot overtreder en Christus tot een dienaar, in plaats van tot een Verlosser van de zonde te maken.

De waarheid is echter: "Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou" (vs. 19). Als Jood stond Paulus onder de wet. Bij zijne bekeering echter had hij waarlijk zijn toestand als zondaar gevoeld, en de doodende, niet levendmakende kracht der wet ondervonden. Hij had de geheele verdorvenheid des vleesches en zijne magteloosheid leeren kennen; de wet had hem veroordeeld en was buiten staat verder te gaan. Doch hij had Christus gevonden, die als een vloek gestorven was; met Hem was hij gestorven; het oordeel der wet - de dood - was aan hem voltrokken; maar juist daardoor was hij vrijgemaakt van de wet, want eenmaal gestorven kon de wet niet meer geldig zijn; hij was derhalve "door de wet der wet gestorven." Christus was gestorven, omdat de wet het oordeel over de zondaars uitspreekt; Paulus was met Hem en dus door de wet gestorven; maar, daar Christus het einde der wet is, zoo was hij door dien dood tevens der wet gestorven om nu Gode te leven. De wet kan niemand het leven geven, zij doodt; en om Gode te leven moet men het leven bezitten. Daarom moet men van de wet tot Christus komen. In Hem zijn wij vrijgemaakt; in Hem hebben wij het leven om Gode te leven. "Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, niet meer ik, maar Christus leeft in mij" (vs. 20). Als met Christus gekruist, had de wet geen regt meer op hem, want het leven over hetwelk de heerschappij der wet zich uitstrekte, heeft aan het kruis zijn einde gevonden. Hoewel gekruist, zoo leefde hij toch, doch niet hij, maar Christus leefde in hem. Hij bezat een geheel nieuw leven, het opstandingsleven, en dit leven is Christus. Hij was niet alleen ééne plant met Christus in den dood, maar ook in de opstanding. - En dit is waar voor alle christenen. Christus is het leven. Die in Hem gelooft, is met Hem gestorven, en heeft het eeuwige leven. Wel is waar zal, zoodra men de gemeenschap Gods verlaat, het vleesch zich in zijn hoogmoed, in zijne ijdelheid, in zijne gemakzucht, in zijne oude gewoonten openbaren, en kan men dan niet gelukkig zijn, voordat men zichzelf veroordeeld en zijne zonde beleden heeft; doch met Christus vereenigd zijnde, heeft men het leven, over hetwelk de wet geene magt heeft.

Indien wij nu door den dood van Christus van de wet vrijgemaakt, en door zijne opstanding een nieuw hemelsch leven deelachtig geworden zijn, zoo kan de wet onmogelijk onze levensregel zijn. Het rigtsnoer voor onzen wandel moet in overeenstemming zijn met ons leven. Zijn wij in den toestand van den eersten Adam, dan is de wet ons rigtsnoer, want zij is de levensregel voor den dood, daar zij tot doode zondaars komt. Zijn wij echter in Christus geplant, dan kan de wet onmogelijk onze levensregel zijn, daar wij niet meer dood, maar levendgemaakt zijn. Een levendgemaakte met Christus kan onmogelijk de levensregel des doods tot rigtsnoer voor zijnen wandel aannemen. Is Christus ons leven, dan moet ook Christus zelf onze levensregel zijn. Er is daar geen spraak van de wet, noch tot regtvaardigmaking, noch als rigtsnoer voor den wandel. Christus is het voorwerp der beschouwing. Hij heeft den Vader volkomen verheerlijkt; in Hem vinden wij de werken voorbereid, in welke wij moeten wandelen. Christus nu leeft in ons. En gelijk het geloof in Christus dit leven doet ontstaan, zoo is ook het geloof in Christus de kracht van dit leven. "En hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof in den Zoon van God, die mij liefgehad heeft, en zichzelf voor mij overgegeven heeft" (vs. 20). Dezelfde Christus dus, die de bron des levens is, die ons leven is, is ook het voorwerp onzer aanschouwing. De geloovige leeft niet door het zien op de wet, maar door het zien op Christus, en op Hem alleen. Door deze aanschouwing worden wij Hem ook in den wandel gelijkvormig. "Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in eenen spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest" (2 Kor. 3 : 18).

Met volle vrijmoedigheid kon de apostel verder verklaren: "Ik doe de genade Gods niet te niet." Dat deden de anderen, die op eenigerlei wijze de wet hielden tot regtvaardiging. "Want indien de regtvaardigheid door de wet is, zoo is dan Christus tevergeefs gestorven" (vs. 21); aangezien wij dan de regtvaardigheid door ons houden van de wet en alzoo door onszelfen verkrijgen zouden. De

uitwerking der wet zelfs op den geloovige is, dat hij zich naar zijne belijdenis nooit boven de ervaringen van een zondaar kan verheffen. Hij is altijd in dien toestand, in welken hij moet uitroepen: "Ik ellendig mensch! Wie zal mij verlossen van dit ligchaam des doods?" Zoodra hij echter staat op dat heerlijke standpunt, hetwelk hij in Christus innemen kan, kan hij zeggen: "De wet des geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods." Hij moet uitroepen: "O, hoe gelukkig ben ik; Christus heeft mij vrijgemaakt! Er is geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." Dat is de ware en veilige plaats voor den christen. Het persoonlijke geloof plant ons in Christus, en maakt Hem als het voorwerp van den vertrouwelijken omgang der ziel dierbaar. Welk eene vreeselijke en onwaardeerbare schade zulk eenen Christus, gelijk wij Hem onder de genade hebben leeren kennen, zulk eene gerechtigheid, zulk eene liefde te verliezen! Ons deel, ons leven is de Zoon van God; Hij is voor ons overgegeven en Hij is ons geschonken. Dit was het, waardoor het gevoel van den apostel zóó hevig aangedaan was, dat hij in het volgende hoofdstuk uitroept: "O gij uitzinnige Galaten! wie heeft u betooverd?"

HOOFDSTUK III.

"O gij uitzinnige Galatiërs! wie heeft u betooverd, (u) denwelken Jezus Christus, als onder u gekruist, voor de oogen geschilderd is geweest?" (vs 1) Wel had de apostel reden om alzo tot hen te spreken! Het was nog niet lang geleden, dat zij door zijne prediking in het genot van de zegeningen des christendoms gekomen waren; en, helaas! reeds nu waren zij in gevaar terug te keeren. Zij hadden het gevoel der genade in hunne zielen verloren, en waren tot de wet teruggekeerd. Jezus Christus was hun voor de oogen geschilderd geworden, als ware Hij onder hen gekruist; en zij hadden door zijne liefde aangetrokken zich in de zegeningen, waartoe het kruis ons den toegang verleent, verblijd; en nu, zouden zij terugkeeren? O bedenk toch, zegt Paulus, wat gij doet. Het kruis van Christus toont de verdorvenheid der menschelijke natuur, de hatelijkheid der zonde en de vijandschap van het vleesch tegen God. Dat kruis getuigt van het heilige en eeuwige oordeel Gods, en bewijst tevens, hoe hopeloos het is door de wet de zegeningen te verwachten. Die waarheid hebt gij, o Galatiërs! met uw gansche hart aangenomen, en zult gij nu den blik afwenden van dat kruis, om uwe zaligheid van het onderhouden dier ellendige inzettingen afhankelijk te maken! "Dit alleen wil ik van u leeren: Hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?" (vs 2)

In het vorige hoofdstuk spreekt de apostel van het leven, hier van den *Heiligen Geest*. Hij betwijfelt de tegenwoordigheid des Heiligen Geestes in hun midden niet, maar tracht het bewustzijn onder hen op te wekken, dat de Geest met het geloof en geenszins met de wet in verband staat. De toestand der Galatiërs was voorzeker zeer treurig. Zij hadden reeds zoovele voorregten onder het evangelie genoten, en toch wilden zij nu met het vleesch voleindigen. "Zijt gij zoo uitzinnig? daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vleesch?" (vs 3) Zij hadden reeds veel voor het evangelie geleden; doch de Satan had hen door zijne listen reeds zoo ver gebracht, dat de apostel hun moest vragen: "Hebt gij zooveel te vergeefs geleden?" (vs 4) Maar hoe treurig hun toestand ook was, toch had de Heilige Geest hen niet verlaten; Hij woonde nog in hun midden; Hij wilde daar nog werken, opdat zij weder zouden terugkeeren. Welk een troost ook voor ons! Hoe diep de kerk ook gevallen is, zoo heeft God toch den Heiligen Geest, als de bron van de genieting in Christus, weggenomen. Hij woont in de Gemeente, en blijft in haar wonen, totdat zij deze aarde verlaat. Paulus wanhoopt dan ook nog niet aan de Galatiërs. Hij heeft hen nog niet geheel opgegeven; hij wil nog veronderstellen, dat de vijand reeds zulk eene overwinning op hen behaald heeft; hij neemt liever aan, dat zij spoedig dezen toestand zouden verlaten; en daarom, als hij hun vraagt: "Hebt gij zooveel

te vergeefs geleden?" laat hij er op volgen: "indien maar te vergeefs!" als wil hij zeggen: ik hoop dat alles nog goed zal worden, en het dus niet te vergeefs zal zijn.

Hetgeen de Apostel gezegd had, was een beroep op hunne ervaring. Zij hadden den Geest ontvangen, zij hadden voor het evangelie geleden, er waren krachten onder hen gewerkt geworden, en dat alles was het gevolg van zijne prediking geweest; God had hem als het middel gebruikt om hun deze zegeningen te geven. Zij konden dit niet loochenen; het was nu slechts de vraag of zij dit alles uit de werken der wet of uit de prediking des geloofs hadden ontvangen. "Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, is dat uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?" (vs. 5) Natuurlijk uit de prediking des geloofs. En dit is niet alleen nu het geval, maar dit was reeds waar bij Abraham. Abraham toch heeft de zegeningen uit het geloof en geenszins door de wet ontvangen. - Want wanneer geloofde Abraham in God, en wanneer werd het hem tot gerechtigheid gerekend? Eer de besnijdenis gekomen was, want deze instelling kwam, nadat Abraham reeds vele bewijzen zijns geloofs geleverd, en nadat God hem verzekerd had, dat hij uit het geloof geregtvaardigd was. Wanneer dus de joodschgezinde leeraars de wet en de besnijdenis weder wilden invoeren, dan handelden zij geheel tegen het beginsel, waaruit Abraham, dien zij hun vader noemden en op wien zij zich beriepen, geregtvaardigd was. Daarom zegt de apostel dan ook: "Gelijkerwijs Abraham aan God geloofd heeft, en het hem tot regtvaardigheid gerekend is; zoo verstaat dan dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams zonen zijn" (vs. 6, 7). Want indien Abraham door het geloof de zegening verkreeg, zoo is zijn zaad op dezelfde wijze gezegend. Paulus begint hier met het natuurlijke zaad, de Joden; doch komt daarna ook tot de heidenen: "De Schrift echter, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou regtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het evangelie verkondigd: In u zullen al de volken gezegend worden" (vs. 8). De heidenen zouden als heidenen gezegend worden en geenszins, nadat zij eerst Joden geworden waren; de zegen zou over "de heidenen" komen. "Alzoo zijn zij, die uit het geloof zijn, gezegend met den geloovigen Abraham" (vs. 9). Gelijk *zijn* zegen van het geloof afhing, zoo hing ook de *hunne* daarvan af.

Nadat de apostel bewezen heeft, dat de zegeningen van het geloof en niet van de werken der wet of van de besnijdenis afhangen, voegt hij er deze ernstige en hoogst plechtige woorden bij: "Want zoo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek: want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen" (vs. 10). Mogten toch zij, die leeraars der wet willen zijn, deze woorden in waarheid verstaan en ter harte nemen! Niet alleen zoo velen de wet gebroken hebben, zijn onder haren vloek, maar ook zij, die op een' wettischen grond staan. Ieder die God op dezen grond aangenaam wil zijn, is vervloekt. De wet verdoemt noodzakelijk een ieder, die haar tot zijn rigtsnoer neemt, zoodra hij haar overtreedt. "Want zoo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek." Als ik niet in alles blijf, wat in het boek der wet geschreven is - als het mij niet gelukt alles zonder fout te betrachten, dan ben ik vervloekt. Past zulk een standpunt voor den christen? Onmogelijk; en daarom is bij hen, die alzo spreken, alles in verwarring; al is het ook, dat zij bij al die verwarring toch waarlijk in Christus blijven. Wat zegt Paulus? "En dat niemand door de wet geregtvaardigd wordt voor God, is openbaar: want" - en hier haalt bij eene andere bijbelplaats aan - "de reregtvaardige zal uit het geloof leven" (vs. 11). Het verband, waarin deze woorden in Deut. 27 voorkomen, is zeer belangrijk. Wij vinden daar, dat de twaalf stammen in twee helften gedeeld werden, de eene om den zegen, en de andere om den vloek te verkondigen. De vloeken zijn alleen uitgesproken terwijl de zegeningen geheel worden weggelaten. De Schrift toonde dus reeds in dien tijd, dat de werken der wet geenszins konden regtvaardigen; en zij zegt: "De regtvaardige zal uit het geloof leven." Nu was echter "de wet niet uit het geloof, maar de mensch die deze dingen doet, zal door dezelve leven" (vs. 12).

Er is echter een treffender bewijs. "Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; (want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt)" (Vs. 13). Dat de apostel hier met "ons" het joodsche gedeelte der geloovigen bedoelt, is duidelijk uit het volgende vers, waar hij bijzonder van de heidenen spreekt, - "opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus." In de tweede helft van dat vers neemt hij dan Joden en heidenen te zamen; - "opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof." Hoewel het volkomen waar is, dat ook wij door de zonde onder den vloek zouden gekomen zijn, indien Christus het niet verhinderd had; dat wij dien vloek evenzeer zouden verdiend hebben; zoo zijn wij toch nooit onder de wet geweest. De wet was aan Israël en geenszins aan de heidenen gegeven. En daarom moet men tot Israël iets anders zeggen als tot de heidenen. Tot de eersten kon de apostel zeggen: Wij hadden Christus noodig, omdat wij niet in alles gebleven zijn, wat in het boek der wet geschreven is, om dat te doen; en Hij is gekomen en "heeft ons van den vloek der wet verlost, een vloek geworden zijnde voor ons." Tot de geloovigen uit de heidenen echter, die nooit iets met de wet te doen hadden gehad, kon hij zeggen: Hoe zoekt *gij* nu op dien grond gezegend te worden, op welken *wij* slechts den vloek kunnen oogsten? - De geloovigen kunnen nu door de genade Gods zeggen: "Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons." Christus heeft zich één gemaakt met ons; Hij is in onze plaats gekomen; en daarom zijn wij nu vrij van de wet; en de stroom der zegeningen eenmaal geopend zijnde, strekt zich veel verder uit dan vroeger; - "opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus." God moest eerst den vloek wegnemen; en nadat dit voor de geloovige Joden op eene heilige wijze geschied was, kwam de genade door het kruis van Christus ook tot de heidenen. Christus had het werk der verlossing voleindigd; en derhalve was iedere hinderpaal weggeruimd. Hij had voor den geloovige den geheelen vloek der wet, dien zij over den schuldige uitsprak, gedragen. Daarom had de wet hare magt over de Joden, die in Jezus geloofden, verloren; en dat wel door dezelfde handeling, die de treffendste getuigenis voor haar gezag was. En nu kon de belofte, die vroeger aan Abraham zonder voorwaarde gegeven was, vrijelijk tot de heidenen komen. Beiden Joden en heidenen konden nu door het geloof in Hem den Heiligen Geest ontvangen. Terwijl de wet zelfs de zegening niet schonk aan hen, die onder haar waren, en nimmer een middel kon zijn tot verkrijging van den Heiligen Geest, als de kracht om Christus te genieten, werd men door het geloof in het bezit van alle zegeningen gesteld. Door de verlossing is het heil niet alleen verkrijgbaar voor den trotschen, maar aan den vloek onderworpen Jood, doch ook voor den armen, verlorenen heiden; en wordt reeds nu gezien in het voornaamste en rijkste deel der zegening - in de belofte des Heiligen Geestes. Na bewezen te hebben, dat de zegening geenszins door de wet, maar uit genade gegeven werd, moet de apostel nu de betrekking behandelen, waarin de wet tot de belofte staat. "Broeders! ik spreek naar den mensch; zelfs eens menschen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, of doet daartoe. De beloftenissen nu zijn aan Abraham en zijn zaad toegezegd" (vs. 15), de wet is hem niet gegeven. Abraham noch zijn zaad of zoon wist iets van de wet; en evenwel kon men niet loochenen, dat hij de zegening verkreeg. De belofte werd hem niet alleen gegeven, maar ook bekrachtigd; en zelfs wanneer het slechts een menschelijk verbond geweest ware, zoo kon er niet aan toe of niet van afgedaan worden. De vraag is nu: Waartoe dan de wet diende, nadat de onveranderlijke belofte gegeven was, en ten gevolge daarvan de erfenis onvoorwaardelijk moest volgen? Hoe is de wet Gods met zijne beloftenissen te vereenigen? Waarvoor gaf Hij beiden? Hadden zij hetzelfde doel en denzelfden grondslag? Wij zullen zien, dat de Heilige Geest al deze vragen beantwoordt.

"De beloftenissen nu zijn aan Abraham en zijn zaad toegezegd. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van één: En uwen zade; hetwelk is Christus" (vs. 16). Het is duidelijk, dat dit eene

zinspeling is op twee bepaalde gebeurtenissen in Abraham's geschiedenis. Bij de eerste gebeurtenis in Gen. 12 is alleen van Abraham spraak, bij de tweede in Gen. 22 van Izak. En in het laatste hoofdstuk wordt zoowel over het talrijke zaad, als over het enkele gesproken, Met de belofte van het talrijke zaad verbindt God het bezit van de poorten hunner vijanden (vs. 17) - d.i. de joodsche heerschappij. Behalve de zegeningen in Christus zullen de Joden hunne vijanden onderwerpen. Israël zal op de aarde verhoogd worden, hetwelk God nooit aan de heidenen beloofd heeft. De christen wordt niet geroepen zijne vijanden te onderdrukken. In Gen. 22 worden dan ook deze twee dingen nauwkeurig onderscheiden. Wanneer van het zaad in het enkelvoud gesproken wordt (vs. 18), dan vindt men de zegening der heidenen; doch als er gezegd wordt, dat het zaad zoo talrijk zal zijn als de sterren en het zand, dan is het karakter der zegening joodsch. De apostel nu wil, geloof ik, dit zeggen: Waar Christus, voorgebeeld door Izak, bedoeld is, daar is het eenvoudig: "uwen zade," en is geen spraak van het ontelbare zaad. "De beloftenissen nu zijn aan Abraham en zijn zaad toegezegd;" namelijk de beloftenissen van de *zegening*, en niet van het *onderdrukken* der heidenen. De beloften waren eerst aan Abraham gegeven, en daarna aan zijn zaad bekrachtigd. En dit zaad is Christus, voorgebeeld in Izak.

Staan wij een oogenblik stil bij de omstandigheden, onder welke God de beloftenissen in Izak, als voorbeeld op Christus, gaf. In Gen. 22 vinden wij Izak als offer toebereid. Tot op den laatsten oogenblik wist Abraham niets anders, als dat zijn zoon zou sterven. Izak was het ware drie dagen lang onder het oordeel des doods. Doch Abraham had vertrouwen op God, die beloofd had, dat hij in Izak het land zou bezitten; en daarom was hij verzekerd, dat juist in dien éenen de belofte zou vervuld worden. Hij dacht er niet aan, dat Sara een' anderen zoon zou krijgen, want de belofte was voor dezen eenigen. Hij was daarom zeker, dat God hem uit de dooden opwekken zou om het hoofd van het joodsche geslacht te worden. Hierin hebben wij een treffend voorbeeld van het niet sparen van Gods eengeboren Zoon. Abraham had zijn zoon zoo goed als geofferd, en God gaf Izak niet alleen terug, maar gaf te gelijker tijd de belofte: "In u zullen alle volken der aarde gezegend worden." Zoo is het bij ons. Christus is volkomen vrij de heidenen te zegenen, nadat Hij gestorven en opgestaan is. Zoolang Hij op aarde woonde, zeide Hij: "Ik ben niet gezond, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls;" maar na zijne opstanding was alles veranderd. Toen gaf Hij zijnen discipelen het bevel: "Gaat heen, onderwijst al de volken." En dit is van zeer groot belang, daar Christus onder de wet was, zoolang Hij op aarde leefde. Uit de dooden opgestaan staat Hij in geene betrekking meer tot de wet. De wet heeft niets te zeggen over iemand, die gestorven is. En daar de geloovige met den gestorven en opgestanen Christus ééne plant geworden is, zoo is hij uit zijn' ouden toestand in een' nieuwen verplaatst, en de wet heeft geen regt meer op hem.

Maar indien de belofte vóór de wet gekomen is, doet dan de wet de belofte niet te niet? zou men kunnen vragen. Geenszins, antwoordt Paulus: "En dit zeg ik: het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vier honderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de belofte te niet te doen" (vs. 17). God droeg zorg, dat tusschen het geven der belofte aan Abraham en Izak en het geven der wet een tijdperk van meer dan vierhonderd jaren verliep; opdat niemand zou kunnen zeggen, dat de belofte en de wet ééne en dezelfde zaak was. Het is nu duidelijk, dat belofte en wet geheel onderscheiden zijn, en dat beiden hun bijzonder doel hebben. Toen God tot Abraham zeide: "Ik zal u en uw zaad na u het gansche land Kanaän tot eene eeuwige bezitting geven," voegde Hij er niet bij: indien gij namelijk zoo of zoo handelt. De belofte was onvoorwaardelijk; zij hing alleen van de goedheid Gods af, en daarom kon zij door de wet niet te niet gedaan worden. Bij de wet echter hing alles van den wandel af; "die deze dingen doet, zal door dezelve leven;" en "vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in alles, wat in het boek der wet geschreven is, om dat te doen." De wet plaatst den mensch op een' geheel anderen grond.

Indien ik iets verkrijg door hetgeen ik daarvoor gegeven of gedaan heb, dan is dit niet meer uit genade, maar uit verdienste. Indien "de erfenis uit de wet is, zoo is zij niet meer uit de belofte" (vs. 18) - en dus niet meer uit genade. En indien dit waar is, hoe zouden wij dan ooit de belofte kunnen verkrijgen, daar alles wat wij verdiend hebben de vloek is?

Maar waartoe is dan de wet? Want indien God de erfenis door de belofte wilde geven, waarom gaf Hij dan de wet? Omdat er nog eene andere vraag tusschen God en den mensch moest behandeld worden, namelijk de vraag der gerechtigheid. De genade, die de zegeningen wil schenken en die ze reeds te voren belooft, is niet de eenige zaak, die God bezighoudt, hoewel zij de eenige bron van zegen voor ons is. De zonde en de schuld des menschen moesten geheel aan het licht treden, en de mensch tot het gevoel zijner verantwoordelijkheid gebragt worden. "Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld" (vs. 19). Er wordt niet gezegd: om der zonde wil, daar God nooit iets kan doen, om den mensch tot zondaar te maken; maar "om der overtredingen wil." De zonde was reeds aanwezig, toen de wet kwam; de wil des menschen was reeds vóór dien tijd in opstand tegen God; getuige de noodzakelijkheid van den zondvloed. De zonde is dus niet door de wet, maar de wet werd gegeven om de zonde openbaar te maken, om te toonen hoe de verwerping van God alle palen overschreed. De wet stelt den waren zedelijken toestand des menschen aan het licht; zij openbaart het vreeselijk verval, waarin de mensch door de zonde gekomen is. En dit is van groot belang, daar wij onzen waren toestand noodzakelijk moeten leeren kennen, zullen wij de genade kunnen verstaan.

Nadat God dus de wet aan de Israëlieten gegeven had, waren zij niet alleen zondaars, maar ook overtreders. Als opstandelingen tegen Gods gezag werden zij verkrachters zijner wet. "De wet is ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde." Eer de tien geboden gegeven waren, had men met eenig regt kunnen zeggen: wij zien niet in, dat afgodendienst of het niet houden van den Sabbat zonde is. De wet echter nam iedere verontschuldiging weg. Doch "voor den regtvaardigen is de wet niet gesteld," hoewel men haar in onze dagen dikwijls als het rigtsnoer des levens wil gebruiken. De wet was het rigtsnoer des doods voor een' zondaar; Christus is het rigtsnoer des levens voor een' heilige. De wet is "om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad (d. i. Christus) zou gekomen zijn, dien de belofte gegeven is" (vs. 19). Dat zaad is nu gekomen, en de wet heeft haar einde bereikt. Zij blijft steeds zeer belangrijk om den zondaar te overtuigen wat een zondig mensch voor God moet zijn; maar zij is noch het afschijnsel Gods, noch het rigtsnoer voor den heilige. Dit is Christus en Christus alleen.

Bovendien is zij "door de engelen besteld in de hand des middelaars." Dit toont nog duidelijker het onderscheid met de belofte, die onmiddellijk door God aan den mensch werd gegeven zonder de bemiddeling van engelen of van een menschelijken scheidsregter. Bij de wet treedt de bemiddeling van den mensch op den voorgrond. Zij was niet slechts een gebod, zij maakte de verkrijging der belofte niet alleen van de trouwe Gods, maar ook van die der menschen afhankelijk. Er moesten noodzakelijk twee partijen zijn, anders was er geen middelaar noodig geweest. De engelen der heerlijkheid, die geen deel aan de belofte hadden, vergezelden naar den wil van God de afkondiging der wet met den glans huns aanschijns (Zie Ps. 68). Hij zelf echter, de God van de engelen en van Israël, was verborgen; Hij was in zijne heiligheid met wolken en vuur en digte duisternis omgeven. Welk een oneindig verschil is er dus tusschen de wet en de belofte! Bij de eerste getuigde alles van den afstand, die er tusschen God en het volk. bestond; bij de laatste zien wij, dat God persoonlijk en in liefde komt, spreekt en werkt. Er is geen middelaar noodig, daar de belofte onvoorwaardelijk op Christus bevestigd is. God wendt zich regtstreeks tot iedere bekeerde ziel, gelijk Hij zich tot Abraham wendde; ja, wij staan Hem nu, sinds de verlossing volbragt en Christus opgestaan is, veel nader.

“En de middelaar is niet van éénen; maar God is één” (vs. 20). Onder de wet staan God en de mensch als twee partijen tegenover elkander: en tusschen die beiden is een middelaar. Mozes bragt de woorden des Heeren tot Israël en Israëls antwoord tot den Heer. Mozes stond dus tusschen God en den mensch; en wat was het gevolg? Aan de zijde Gods bleef alles zeker; aan de zijde des menschen werd alles gebroken. Zoo was het, zoo is het en zoo moet het zijn; en dit ligt niet aan een gebrek in de wet, maar aan de schuld en verdorvenheid des menschen. Uitgenomen in zijnen eisch hangt de wet niet alleen van God af, maar, dank zij God! de belofte hangt alleen van Hem af. Onder de wet is de mensch in zekeren zin de handelende persoon. Hij geeft aan God, en God niet aan hem. Toen God echter aan Abraham het land beloofde, was het zijne eigene, vrije, onafhankelijke gave. In de wet zijn twee partijen, en alles vervalt in het niet, daar de mensch de eene partij is om wien zich alles draait; en wat is er van hem te verwachten?! Bij de belofte is slechts ééne partij; en daar kan niets verbroken worden, omdat God veranderen noch liegen kan; zijne belofte moet vervuld worden. Daarom is de gevolgtrekking des apostels volkomen juist: “de middelaar is niet van éénen;” dat wil zeggen: Waar de wettische bemiddeling noodzakelijk is, moeten twee partijen zijn; en de eene partij is in dit geval de zondaar, en der halve is alles verloren. “God echter is één.” Dit is het karakter en de kracht der belofte. God staat alleen, Hij voert alles uit - alles wat Hij beloofd heeft; en de geloovige heeft slechts te danken, den zegen te genieten en waardiglijk daarin te wandelen.

“Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre: want indien er eene wet gegeven ware, die magtig was levend te maken, zoo zou waarlijk de regtvaardigheid uit de wet zijn” (vs. 21). De wet beloofde den zegen onder voorwaarde van de gehoorzaamheid des menschen. Indien zij te gelijker tijd het leven had kunnen geven, dan zou deze gehoorzaamheid gevolgd en de belofte verkregen zijn. Maar nu had het tegendeel plaats; want zoowel Joden als heidenen waren van natuur zondaars. Zonder de wet is de mensch een slaaf zijner onbeteugelde hartstogten, en onder de wet toont hij derzelver kracht in hare overtreding. Daarom zegt Paulus: “De Schrift heeft het alles onder de zonde besloten.” De waarheid der Schrift is een zegel, dat alles - de Joden door overtreding en de heidenen door wetteloosheid - onder de zonde besloten had; “opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de geloovigen zou gegeven worden” (vs. 22); niet aan de Joden, als zoodanig, maar aan de geloovigen. “Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Alzoo is de wet onze tuchtmeester geweest tot op Christus, opdat wij uit het geloof zouden geregtvaardigd worden” (vs. 23, 24). De wet hield de Joden in bewaring, als in eene vesting of in eene gevangenis; zij was tevens een tuchtmeester, totdat Christus kwam; evenals reeds vroeger gezegd werd: “Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was.”

De wet was geenszins de leidsvrouw tot Christus; want de werking der wet is veelmeer eene bediening des doods en der verdoemenis, gelijk ons in 2 Kor. 3 duidelijk geleerd wordt. Wel kon God het volk onder het oordeel des doods brengen, en het later door Christus wederom daarvan verlossen; maar eene in zichzelf doodende kracht kon nimmer het middel zijn om het volk tot Christus te brengen. “De wet was onze tuchtmeester.” Zij had de dienst van een' knecht, die het opzigt over onmondigen heeft, en zij behandelde met gestrengheid degenen, die onder haar waren, totdat Christus kwam. Hoewel zij kinderen des koninkrijks waren, werden zij toch als knechten onder de wet gesteld. Hoewel de Galatiërs heidenen, en derhalve nooit onder de wet geweest waren, maakt de apostel hen echter met de handelingen Gods bekend, opdat zij des te beter de genade zouden verstaan. Want de Joden openbaarden, juist als overtreders der wet, hoe boos en verdorven het menschelijke hart is. Het werd daarin duidelijk, dat er geene hoop op redding was, behalve in Christus. Door Hem wordt men vrijgemaakt van de wet. “Maar als het geloof gekomen is, zoo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester” (vs. 25). Zelfs de geloovige Joden waren niet meer

onder de wet. Zoodra zij Christus aannamen, verlieten zij de heerschappij der wet en onderwierpen zich aan Christus. Hij is de Heer en Meester der christenen. De Jood had de wet als zijn opvoeder gehad; doch zoodra hij Christus bezat, hield de dienst der wet op, en kwam hij onder eene geheel nieuwe heerschappij.

Men lette nu op de merkwaardige verandering in vs. 26. Het is niet meer "wij" maar "gij." "Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus" (vs. 26). Hij rigt zich nu tot de Galatiërs, die natuurlijk zondaars uit de heidenen geweest waren, en zich toch in de naauwe gemeenschap als zonen Gods konden verheugen. Gij, dit is de redenering des apostels, zijt door het geloof in Christus tot deze gemeenschap gebragt zonder de tusschenkomst der wet. Paulus had hun niet eerst de wet en daarna Christus verkondigd, maar eenvoudig "Jezus en de opstanding." En door het geloof aan dien Jezus waren heidenen zoowel als Joden zonen Gods; want dit geloof brengt den mensch onmiddellijk in de tegenwoordigheid Gods en maakt van hem een zoon van den Vader der heerlijkheid. Er bleef geene plaats over voor den tuchtmeester; men was niet meer onmondig, maar zoon; en men had deel aan al de voorregten, die in Christus zijn. "Want zooveel als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangenomen" (vs. 27). Door onzen doop belijden wij, dat wij een' Heiland toebehooren, die gestorven en opgestaan is. "Weet u niet," zegt de apostel elders, "dat zoo velen als wij tot Christus Jezus gedoopt zijn, wij tot *zijn* dood gedoopt zijn?" En de dood van Christus sluit voor altijd eene verbinding met de wet buiten. Tot aan den dood had de wet een regtmatigen eisch aan de Joden; maar wanneer hij Christus, als gestorven en opgestaan, aanneemt, is hij van haar vrij, en komt hij in eenen geheel nieuwen toestand. Zijne verbindtenis met den eersten man is verbroken, hij behoort nu eenen anderen. Indien hij later beproeft Christus en de wet te vereenigen, dan gelijkt hij eene vrouw, die twee mannen heeft. De gevolgen hiervan zijn ligt te begrijpen. Wie heeft niet een christen ontmoet, die zich heden verblijdt en morgen ter neergeslagen is? Hij is onzeker of hij het eeuwige leven heeft, hij vreest bij de gedachte aan de komst des Heeren, hoewel hij Christus liefheeft en aanbidt. Hoe komt dit? Omdat hij niet weet, wat het zegt der wet gestorven te zijn. Het is daarom geen wonder, dat hij zoo ongelukkig is, want de wet veroordeelt hem en doet hem vreezen nog eenmaal te zullen omkomen. Hoe heerlijk is het daarom te hooren, dat Christus alle banden verbroken heeft! Mijn doop is de belijdenis, zelfs wanneer ik een Jood ben, dat ik der wet gestorven ben; "overmits wij dien gestorven zijn onder welken wij gehouden waren." "Alzoo zijt ook gij, mijne broeders! der wet gedood door het ligchaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, desgenen, die uit de dooden opgewekt is." Het zou natuurlijk zeer gevaarlijk zijn, indien wij, na van de wet te zijn vrijgemaakt, niet eens anderen werden. Men zou dan ligt kunnen denken: nu kan ik doen, wat ik wil. Wanneer men echter Christus toebehoort, dan komt men met een nieuw gevoel in eene nieuwe betrekking. Ik behoor *Hem* toe, en ik moet doen, wat *Hem* welbehagelijk is.

Het doel van het geheel is aan te toonen, dat, hoe gewigtig de wet ook mogt zijn om de overtredingen des volks aan het licht te stellen, zij niet is voor dengene, die Christus bezit, daar diens zonde geoordeeld en hij in eenen geheel nieuwen toestand gekomen is. "Daar is noch Jood noch Griek; daar is noch dienstbare noch vrije; daar is geen man en vrouw: want gij zijt allen één in Christus Jezus. En indien gij van Christus zijt, zoo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de belofte erfgenamen" (vs. 28, 29). Om de belofte te verkrijgen, was het niet noodig een Jood en onder de wet zijn; men moest in Christus zijn; dat was voldoende, ja de eenig mogelijke weg ze te verkrijgen. Want indien men ze door de wet wil verkrijgen, verliest men ze; indien men echter Christus aanneemt, bezit men ze. Hij is het ware zaad Abrahams, en bezit ik Hem, dan bezit ik al de belofte Gods. "Want zoovele belofte Gods als er zijn, - in Hem is het ja en in Hem het amen, Gode tot heerlijkheid door ons."

HOOFDSTUK IV.

Indien nu de wet en de beloften, hoewel beiden van God zijn, in beginsel, karakter en doel zoo geheel van elkander verschillen, welke was dan de toestand der geloovigen onder het Oude Testament, en welke is hunne tegenwoordige betrekking tot God? Deze vragen worden ons in de eerste helft van dit hoofdstuk beantwoord, waar de apostel nogmaals op het gezegde terugkomt.

“Doch ik zeg, zoo langen tijd als de erfgenaam onmondig is, zoo verschilt hij niets van een dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles; maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van den vader te voren gesteld” (vs. 1, 2). Hier wordt dus naauwkeurig het standpunt beschreven, hetwelk de geloovigen onder het oude verbond of de wet innamen. Zij waren aan een onmondig kind gelijk, hetwelk naar de gedachte des vaders in geene regtstreeksche betrekking tot hem staat, maar evenals een knecht bevelen ontvangt, zonder de beweegredenen daarvan te kennen. Zij waren erfgenamen, zij zouden met Abraham, Izak en Jakob aan tafel zitten; - hierin bestond het onderscheid niet. Ook was de wedergeboorte in alle tijden en onder alle bedelingen dezelfde, hoewel nu eene grootere volheid van genade geopenbaard is. Van den beginne, zoowel vóór als na den zondvloed, onder en zonder de wet, was de erfgenaam een heer van alles. Doch niettegenstaande dit alles stonden zij in geene regtstreeksche verbinding met den Vader en zijne raadsbesluiten in Christus, maar waren onder voogden en verzorgers gesteld. Als onmondigen waren zij "onder de eerste beginselen der wereld dienstbaar gemaakt" (vs. 3). Wel is waar had God hen in dit stelsel geplaatst, maar toch waren zij in dienstbaarheid. Zij waren onder voogden en verzorgers “tot den tijd van den vader te voren gesteld ... Maar toen de volheid des tijds gekomen is, heeft God zijnen Zoon gezonden, geboren uit eene vrouw, geboren onder de wet; opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden" (vs. 4, 5).

Zoodra, de bepaalde tijd gekomen was, zond God zijnen Zoon. God zelf deed dit; Hij zelf werkte. Hij handelde in onbepaalde goedheid om zijne eeuwige raadsbesluiten te vervullen en zijn geheele wezen te openbaren. De wet eischte werken, en openbaarde, dat de mensch het tegendeel was van hetgeen hij volgens haar moest zijn. De Zoon echter komt, en eischt niets. In zijne betrekking tot den mensch werd Hij op tweederlei wijze geopenbaard: - als een mensch geboren uit eene “vrouw,” en geboren “onder de wet.” Hij moest mensch zijn om het kind van Adam onder alle omstandigheden te ontmoeten te komen, en Hij moest een Jood zijn, om de wet en de beloften te vervullen. Hij kwam in volmaakte genade. De zonde en de dood waren door de vrouw gekomen - ook Christus kwam in deze wereld, geboren uit eene vrouw. De wet was gekomen, had alle hoop van den mensch vernietigd en hem onder den vloek gebragt - ook Christus kwam, geboren onder de wet. Hij kwam waar de mensch was. Hij nam die plaats in genade in zonder zonde, maar met de geheele verantwoordelijkheid, die daaraan verbonden was, en aan welke Hij alleen beantwoorden kon. Dit alles nu geschiedde om degenen te verlossen, die onder de wet waren; want het houden der wet alleen, zou niemand hebben kunnen verlossen. Het was voor de gerechtigheid Gods noodzakelijk, dat Hij een volmaakt mensch onder de wet, een volmaakt Israëliet, de volmaakte Zoon van God over de wet was; maar om “degenen, die onder de wet waren, te verlossen,” moest Hij sterven. Zijne gehoorzaamheid kon ons niet verlossen; Hij moest een vloek worden voor ons, Hij moest onze plaats innemen en door God geoordeeld worden. God wilde niet, dat zijne kinderen in dienstbaarheid zouden zijn. Hij wachtte integendeel met vreugde den heerlijken oogenblik af, dat de dood van Christus Hem het volle regt zou geven, zijn volk uit dien toestand te verlossen en in eenen

geheel nieuwen te brengen, in welken door dien dood de boeijen der wet voor altijd zouden verbroken zijn.

Doch dit is niet alles. De bevrijding van de boeijen der wet was Gode niet voldoende. Hij zond zijnen Zoon, om degenen, die onder de wet waren, te verlossen, "opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden" (vs. 5). En opdat niemand zou denken, dat deze verlossing alleen voor de geloovigen uit Israël was, rigt de apostel zich terstond tot de heidenen. "En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoons uitgezonden in onze harten, die roept: Abba, Vader!" (vs. 6). Van nature waren zij heidenen en hadden in onwetenschap en afgoderij geleefd; doch door den Geest der genade waren zij van alles verlost en door het geloof in Christus tot kinderen Gods gemaakt geworden. De zending des Heiligen Geestes, door wien zij "Abba, Vader!" riepen, bewees hunne aanneming, tot kinderen. "En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoons uitgezonden in onze harten," - zoowel in de harten der geloovige Joden, als in die der geloovigen uit de heidenen. De heiden, een vreemdeling des huizes, en de Jood, die als een onmondige in niets van een dienstknecht verschilde, waren nu beiden zonen geworden; beiden stonden nu in regstreeksche betrekking tot den Vader, van welke betrekking de Heilige Geest de magt en de getuigenis was. Het verlossingswerk, hetwelk de Zoon voor hen volbragt, en hetwelk zoowel de Jood onder de wet als de heiden in zijne zonden noodig had, had hen beiden op dat heerlijke standpunt geplaatst. En wat is het gevolg van deze aanneming tot kinderen? "Alzo Zijt gij niet meer dienstknecht, maar zoon; en indien gij zoon zijt, dan ook erfgenaam van God door Christus" (vs. 7). Zoodra men Christus aangenomen heeft, is men de gansche volheid der zegening deelachtig, die God voor zijnen geliefden Zoon bestemd heeft. Men is dan niet alleen erfgenaam van dit of dat, maar erfgenaam van God. Alles, wat God bezit, alles, wat Hij aan den toekomstigen dag der zegening zal bezitten, zal Hij met zijne kinderen deelen. Welk eene genade, welk eene heerlijkheid!

Men zou evenwel kunnen meenen, dat de heiden, daar hij de wet niet kende, niet zoo op eens die heerlijke plaats had kunnen innemen; doch men vergist zich. De Jood moest niet alleen van de zonde, maar ook van de wet verlost worden. De heiden had niets als zonde, en daarom was het werk, indien ik mij zoo mag uitdrukken, bij hem veel eenvoudiger. De Jood had af te leeren, de heiden slechts te leeren. De heiden had zijne verdorven natuur, totdat hij plotseling door het licht der goddelijke genade bekeerd werd; de Jood moest echter nog van de wet vrijgemaakt worden, en werd dikwijls lang opgehouden door hetgeen hem nog van het wettische stelsel aankleefde.

De apostel komt nu met eene ernstige waarschuwing tot hen. "Maar toen, als gij God niet kent, diendet gij degenen, die van nature geene Goden zijn; en nu als gij God kent, ja veel meer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme eerste beginselen, welke gij wederom van voren aan wilt dienen?" Het is duidelijk, dat Paulus hier tot de geloovigen uit de heidenen spreekt. Als heidenen kenden zij God niet, terwijl de Joden eene zekere kennis van Hem onder de wet hadden. Wat wilden nu die christenen uit de heidenen doen? Wilden zij tot hunne vroegere godsdienst terugkeeren? O neen! daaraan dachten zij niet; maar zij namen de beginselen der wet aan. De apostel nu noemt de wet, waarvan hij elders zegt, dat zij "heilig, regtvaardig en goed" is, "arme eerste beginselen," zoodra men haar als een middel tot regtvaardiging wil gebruiken; en hij stelt hare onderhouding met de afgoderij der heidenen gelijk; - "hoe keert gij u *weder* tot de zwakke en arme eerste beginselen, welke gij *wederom van voren aan* wilt dienen?" Zij wenschten weder in de dienstbaarheid van deze arme eerste beginselen te zijn, die wereldsch en vleeschelijk waren, gelijk die, waarin zij vroeger geleefd hadden. De beginselen, door God aan Israël gegeven, hadden voor den christen hunne waarde verloren. Als voorbeelden, als eene voorloopige getuigenis van de werkelijkheden, die in Christus zijn, als schaduwen van Christus, waren zij nuttig. Zij dienden tot een toetsteen voor den mensch in het vleesch, om te zien of hij voor God bestaan en Hem dienen kon.

Nu God echter de onbekwaamheid van den mensch om zich te regtvaardigen heeft bewezen, nu het ligchaam van deze schaduwen gekomen is, is het terugkeeren tot deze instellingen in waarheid een terugkeeren tot het standpunt van den mensch in het vleesch, tot eene vleeschelijke godsdienst, die door menschen zonder bevel van God is ingerigt en den mensch op geenerlei wijze in betrekking tot God kan stellen, is met één woord een terugkeeren tot de afgoderij. Hoe ernstig zijn deze woorden voor allen, die er aan denken, hunne godsdienst op den grond der wet te plaatsen!

"Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren." (vs. 10). Paulus vermaant hen over de onderhouding dier feesten, terwijl de christenen tegenwoordig zich verwonderen over degenen, die ze niet houden. Welk een onderscheid! In het heidendom hadden de feesten eene groote beteekenis; en God veroorloofde ze in het jodendom, daar zij een middel tot uitoefening eener godsdienst waren, die met het standpunt van Israël en het wereldlijk heiligdom overeenkwam. Het Jodendom was eene menschelijke godsdienst, hoewel door God verordend. Nu echter deze orde Gods niet meer in kracht is, is het terugkeeren tot dit stelsel niets anders als een terugkeeren tot het heidendom, uit hetwelk zij geroepen waren geworden om met Christus aan de hemelsche dingen deel te nemen. Dáár was alles geheel veranderd; de onderhouding van deze bijzondere feesten en tijden, als een middel om Gode welbehagelijk te zijn, is door den Heiligen Geest geheel ter zijde gesteld.

Door dezen toestand der Galatiërs was het hart des apostels zeer bedroefd. Hij vreesde, of zij wel ware christenen waren. "Ik vrees voor u, dat ik niet eenigzins te vergeefs aan u gearbeid heb" (vs. 11). Zóó had hij nooit tot de Korinthiërs gesproken, hoe vele zonden ook bij hen aanwezig waren. En dit is geen wonder, daar wettischgezindheid zulk eene bedriegelijke zaak is, omdat zij er zoo schoon uitziet. Waar zij zich openbaart, gelooft men heiliger te zijn dan men werkelijk is. Ware heiligheid kan alleen gevonden worden, waar God het willen en volbrengen naar zijn welbehagen werkt.

De Apostel spreekt nu over zijne verhouding tot de heiligen in Galatië. De wettischgezinde leeraars beschuldigden hem, dat hij geen nauwgezette Jood was, dat hij zich van het gezag der wet had losgemaakt. Zij zochten op deze wijze de Galatiërs tegen hem op te zetten. In plaats van zich te verdedigen, bevestigt Paulus, hetgeen zij zeggen. "Wordt als ik, want ook ik ben als gij, broeders! ik bid u" (vs. 12). Hij was vrij van de wet. Hij had het juk van het jodendom afgeworpen en was, evenals een uit de heidenen, volkomen vrij. De dood en de opstanding van Christus hadden hem geheel van de wet gescheiden en op een nieuw standpunt geplaatst. Daarom zegt hij: "Wordt als ik;" weest toch vrij van de wet, daar gij haar in Christus gestorven zijt. Neemt de plaats in, die u toekomt, dewijl gij weet, dat het de wil van God is, dat gij in geene betrekking tot de wet staat. "Wordt als ik, want ook ik ben als gij;" ik heb niets met de wet te doen, daar ik door Christus van haar ben vrijgemaakt. "Gij hebt mij geen ongelijk gedaan," door dit te zeggen; het is waarlijk zoo, ik ben vrij van de wet.

"Gij weet, dat ik u in zwakheid des vleesches het evangelie eerstmaal verkondigd heb; en mijne verzoeking, die in mijn vleesch is, hebt gij niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als een engel Gods, als Christus Jezus" (vs. 13, 14). Paulus was er verre van verwijderd met iets te komen, wat den schijn had van vleeschelijk vertrouwen of vleeschelijk gezag. Hij was als een zwak, lijdend man tot hen gekomen; men kon de teekenen der zwakheid aan hem zien; want hem was een doorn in het vleesch gegeven (2 Kor. 12), het een of ander lichamelijk gebrek waardoor zijn persoon verachtelijk was. Doch hoe hadden de Galatiërs hem niettegenstaande dit alles opgenomen? Zij hadden geen aanzien naar het vleesch gezocht; zij waren zoo vervuld met het evangelie, zoo gelukkig de genade en den zegen der waarheid te vinden, dat zij den apostel, in plaats van hem te verachten, als een engel Gods, ja als Christus zelf hadden ontvangen. "Welke was dan uwe gelukachting? want ik geef u getuigenis, dat gij, zoo het mogelijk ware, uwe oogen zoudt uitgegraven, en mij gegeven

hebben" (vs. 15). Tot zulk een offer waren zij toen in staat geweest; zij hadden alles voor hem over gehad, ja, zelfs hetgeen hun het liefste was, zouden zij voor hem veil hebben gehad.

Doch nu waren zij, helaas! geheel anders gestemd. De apostel moest met de vraag tot hen komen: "Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?" (vs. 16) Hoe treurig! Vroeger was hij als een engel Gods, ja als Christus Jezus door hen ontvangen, en nu was hij hun vijand geworden. Dat was de invloed der valsche leeraars. En welk een doel hadden zij daarbij? "Zij ijveren niet regt over u;" - is het antwoord des apostels - "maar zij willen u uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren" (vs. 17). De valsche leeraars wilden hen voor zich gewinnen; zij wilden hen van andere leeraars, die niet tot hunne partij behoorden, uitsluiten, opdat zij hen zouden aanhangen. Paulus leer over de vrijheid van de wet was een doorn in hun oog, en daarom wilden zij de Galatiërs van hem aftrekken. Nu, zegt Paulus, "het is goed ten allen tijde in het goede te ijveren, en niet alleenlijk, als ik bij u tegenwoordig ben" (vs. 18), Hoe geheel anders was het gedrag der Filippensen! Aan hen kon Paulus schrijven: "Alzoo dan, mijne geliefden! gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veel meer nu in mijn afwezen ..." (hoofdst. 2 : 12). Zij wandelden in de tegenwoordigheid Gods; zij liepen hunnen loopbaan in zijne gemeenschap. Hun ijver nam zelfs toe, nadat de apostel hen verlaten had. Bij de Galatiërs vinden wij het tegendeel. Zij waren gedurende zijne afwezigheid tot een vleeschelijk gebruik der wet vervallen, en hadden bijna al hunne liefde voor hem en de eenmaal ontvangen zegeningen verloren. Dit bedroefde hem zeer, en hij roept uit: "Mijne kinderkens! die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus eene gestalte in u krijgje, ik wilde dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijne stem mogt veranderen, want ik ben in twijfel over u" (vs. 19, 20).

De wettischgezindheid had de waarheid zoo zeer in hunne zielen verzwakt, dat zij wederom in de eerste beginselen der genade moesten onderwezen worden. Het leven was aanwezig, maar het was niet ontwikkeld. Christus had geene gestalte in hunne harten. Uiterlijk bewezen zij grooten ijver, maar het genot der ziel en de getuigenis voor Christus was prijs gegeven. Paulus wist niet meer, wat hij van hen denken moest. Zijne liefde voor hen was evenwel zoo groot, dat hij bereid was op nieuw al die smarten door te maken, welke aan barensood gelijk stonden, en welke hij reeds eenmaal voor hen had ondergaan, toen zij de kennis der waarheid ontvingen. Mozes zeide in dergelijke omstandigheden: "Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaard? dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uwen schoot, gelijk een voedstervader den zuigeling?" (Num. 11 : 12) Doch bij Paulus was de liefde van Christus zoo sterk, dat zij door geene ondankbaarheid verzwakt, door geene miskennis gekrenkt kon worden. Heerlijke getuigenis van de kracht dier liefde!

Na deze schoone verklaring spreekt de apostel op nieuw van de wet. Hij vraagt den Galatiërs: "Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?" (vs. 21), Het woord wet komt hier in twee beteekenissen voor. Paulus wil zeggen: Gij die onder de magt der wet wilt zijn, hoort gij niet, wat de boeken der wet, de eerste schriften des bijbels, zeggen? Onder wet wordt dikwijls het gansche Woord Gods verstaan, zooals in Ps. 19: "De wet des Heeren is volmaakt, bekeerende de ziel." Wanneer echter gezegd wordt, dat de christen niet onder de wet is, dan is de bedoeling, dat hij niet onder zekere verplichtingen gesteld is om voor God te bestaan. Dit laatste wil de apostel hier aantonen. "Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn! hoort gij de wet niet? - Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, éénen uit de dienstmaagd, en éénen uit de vrije; maar die uit de dienstmaagd is naar het vleesch geboren, en die uit de vrije door de belofenis, hetwelk eene voorbeeldende beteekenis heeft; want deze zijn twee verbonden; het eene van den berg Sinäi, tot dienstbaarheid barend, hetwelk is Hagar" (vs. 21-24).

In Hagar hebben wij dus het stelsel der wet, hetwelk tot dienstbaarheid baart en van de erfenis uitsluit, terwijl wij in Sara het stelsel der genade hebben, dat tot vrijheid baart en de erfenis deelachtig

maakt. Deze beide stelsels konden niet vereenigd worden; want de zoon der dienstmaagd was naar het vleesch geboren en de zoon der vrije naar de belofenis. De wet en het verbond op Sinaï stonden in betrekking tot den mensch in het vleesch. Zelfs indien er op den grondslag der wet eene betrekking tusschen den mensch en God mogelijk geweest ware, zou dit altijd eene betrekking tusschen den mensch in het vleesch en eenen regtvaardigen God zijn geweest. Onder de wet vond de mensch slechts dienstbaarheid. Haar doel was zijn wil te beteugelen, zonder dien evenwel te veranderen. het is van veel belang te verstaan, dat de mensch onder de wet gelijk staat met den mensch in het vleesch. Is hij wedergeboren, is hij met Christus gestorven en opgestaan, dan is hij niet meer onder de wet; want de wet heeft heerschappij over den mensch, die hier beneden leeft.

"Want "Hagar" is de berg Sinaï in Arabië, en komt overeen met het tegenwoordige Jeruzalem; want zij is met hare kinderen in dienstbaarheid" (vs. 25). Hagar komt dus overeen met Jeruzalem hier beneden, hetwelk onder de wet en daarom met zijne kinderen in dienstbaarheid is. De Galatiërs ijverden voor de wet en liepen alzoo gevaar kinderen van Hagar te worden. Zij verstonden echter de stem der Schrift niet; anders zouden zij hebben ingezien, dat die geheel tegen hen was, daar zij duidelijk aantoonde, dat God de belofenis niet aan de vervullers der letter, maar aan de kinderen des geestes schonk. Ieder godsdienstig stelsel, dat op den grondslag der wet staat, heeft een joodsch karakter. Men behoeft slechts de oogen rond te slaan om de waarheid hiervan te zien. Waarom heeft men prachtige gebouwen, of allerlei ceremoniën bij de dienst van God? Naar welk model is dit ingerigt? De tempel is het model; en de bijzondere klasse van gewijde personen is eene navolging van het joodsche priesterschap. Het is eene navolging van hetgeen Gods Woord "het wereldlijk heiligdom" noemt. Eer Christus kwam had de tempel eene belangrijke beteekenis; maar nadat Christus van de aarde verworpen en naar den hemel teruggekeerd is, is alles veranderd; en het hart van Gods kinderen moet ten hemel gerigt zijn. Het ware heiligdom voor ons is de naam van Jezus. "Waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben Ik in het midden van hen." Helaas! dit is in onze dagen zoo weinig te vinden. De wettischgezindheid, die slechts in de eerste beginselen in Galatië werkte is tegenwoordig tot eene ontzettende hoogte geklommen. En wat is het gevolg? Men verlaat het standpunt van Izak om dat van Ismaël in te nemen.

"Maar Jeruzalem, dat boven is, is vrij, hetwelk onze moeder is" (vs. 26). Het woord "aller" is in den tekst gevoegd, waarschijnlijk om de zin op alle kinderen Gods te doen slaan; terwijl de ware tekst, zonder) aller," een veel beteren zin heeft, daar de apostel het klaarblijkelijk van de Joden zegt. Hij wil zeggen: wij zijn niet langer kinderen van Jeruzalem, dat beneden is, maar wij behooren tot het Jeruzalem, dat boven is. Het aardsche Jeruzalem heeft geene aantrekkelijkheid meer voor ons; wij behooren aan Christus en bij gevolg tot het hemelsche Jeruzalem. "Want er is geschreven: "Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart! breek uit en roep, gij die geenen barensnood hebt! want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dengene die den man heeft" (vs. 27).

Voor velen is deze plaats moeilijk te verstaan, aangezien men meent, dat hier nog over Sara en Hagar wordt gesproken. Dit is niet het geval, daar de gedachte aan het hemelsche Jeruzalem aanleiding tot het aanhalen dezer plaats gaf. Zij is aan Jesaja 54 ontleend, waar de vreugde en heerlijkheid van het aardsche Jeruzalem in het begin van het duizendjarig rijk wordt voorgesteld. Terugziende op de verlopen dagen van haar lijden en de verwoesting, waarin deze stad nu is, roept zij uit: "Wees vrolijk, gij onvruchtbare, enz." In het duizendjarig rijk, in de dagen der heerlijkheid, zal Jehova weder haar man zijn. Hij was dit ook onder de wet; maar om hare zonde heeft Hij haar verlaten, en zij is eenzaam en verwoest. Doch ter bestemder tijd, eer zij zelve nog uit de gevangenschap en de onderdrukking der volken verlost is, heeft de genade begonnen te werken; en allen, die tot Christus zijn gebracht, worden in zekeren zin tot hare kinderen gerekend. Daarom heeft zij nu, terwijl zij eenzaam is, meer kinderen dan in den tijd, toen Jehova haar man was. Onder de wet

had Jeruzalem slechts weinig kinderen, maar onder het evangelie, waar zij zonder man is, heeft zij eene groote menigte. De apostel spreekt hier niet van de Gemeente, die eene verborgenheid was, in God verborgen, en die een veel hooger standpunt inneemt. Hij zegt hier alleen, dat het evangelie wat de belofte betreft uit Jeruzalem gekomen is, en wij daarom als hare kinderen kunnen beschouwd worden. In den tijd der heerlijkheid nu zal Jeruzalem op den tijd harer eenzaamheid en verwoesting terugzien; en met het oog op de christenen, die dan hunne plaats in de hemelsche gewesten zullen hebben, en die de Heer tot de kinderen der verlaten vrouw zal rekenen, zal zij uitroepen: "Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart! breek uit en roep, gij die geenens baren nood hebt! want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dergene, die den man heeft."

"Maar wij, broeders! zijn kinderen der belofte, gelijk Izak was. Doch gelijkerwijs toen, die naar het vleesch geboren was, vervolgde dengenen, die naar den geest geboren was, alzoo ook nu;" (vs. 28, 29) - gelijk toen Ismaël deed, zoo doen nu de Joden. "Maar wat zegt de Schrift? "Werp de dienstmaagd uit en haren zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije" (vs. 30). Hoe beslist wederspreekt dit allen, die meenen, dat een christen nog iets met de wet heeft te doen. Om te erven, moet men een zoon der vrije zijn, en niet, gelijk gene wilden, beiden toebehooren. De eene moet uitgeworpen worden. Wet en genade, geest en vleesch gaan nooit te zamen. "Zoo dan, broeders! wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije" (vs. 31). De Joden, als zoodanig, waren zonen der dienstmaagd en in dienstbaarheid; de christenen echter zijn zonen der vrije. God zelf heeft ons tot zonen gemaakt; Hij zelf heeft ons in den opgestanen Christus tot volle vrijheid gebragt.

De Heer geve ons steeds open oogen en een eenvoudig hart, om ons heerlijk standpunt te verstaan en het door eenen waardigen wandel te verwezenlijken!

HOOFDSTUK V.

"Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen" (vs. 1). Door het werk van Christus is de geloovige vrijgemaakt zoowel van de zonde als van de wet. Onder de wet was de mensch onder den vloek, daar hij in zijne eigene verantwoordelijkheid voor God stond; indien hij dus tot de wet terugkeerde, plaatste hij zich wederom onder den vloek. Daarom vermaant de apostel zoo ernstig: "Staat dan in de vrijheid, enz." De Galatiërs wilden, gelijk wij reeds vroeger zagen, de wet wederom invoeren. Er kon dan ook een schijn van waarheid hiervoor gegeven worden. Men kon op de volgende wijze redeneren: God zelf heeft de besnijdenis ingesteld; niet alleen aan Israël, maar reeds vóór de wet heeft Hij haar bepaaldelijk geboden; en zij verbindt immers, als een zichtbaar teeken, de geloovigen met Abraham, Izak en Jakob. Waarom zouden wij dan niet behouden, hetgeen God Abraham en zijnen nakomelingen zoo uitdrukkelijk bevolen heeft, en hetgeen de vadersen zoo gewaardeerd hebben? - Deze en dergelijke redeneringen konden den menschelijken geest bezighouden. Doch de apostel, door den Heiligen Geest geleid, laat het niet toe, dat men in eenig opzigt de wet weder invoert. Welk nut de besnijdenis ook vóór Christus mogt gehad hebben, nu had zij geene waarde meer; in tegendeel: "Ziet, ik Paulus zeg u, zoo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn" (vs. 2). Christus is niet alleen een volkomen, maar ook de eenige Zaligmaker. Voegen wij dus iets bij Christus, dan vernietigen wij de behoudenis door Hem. Dit is van groot gewigt, daar velen zeggen: "Wij belijden in den grond dezelfde zaak; het eenige onderscheid is, dat ik iets meer geloof dan gij." Ja, maar dit "iets meer" doet het geloof en de waarde van Christus te niet. Indien wij met iets komen, wat tot onze regtvaardiging voor God door *ons* moet gedaan worden, dan is Christus ons niet nut. Zoo was het met de besnijdenis. Al werd zij ook eenmaal met bijzondere plegtigheid door God

ingesteld, en iedereen, die zich niet aan haar onderwierp, met den dood bedreigd, zoo heeft dezelfde God, die Christus gegeven heeft, haar geheel opgeheven. Zij heeft hare dienst volbragt; en door haar nu weder in te voeren, zou men het werk van Christus verduisteren, onteeren, ja vernietigen. God heeft door haar als voorbeeld getoond, dat de oude mensch als slecht en dood moest behandeld worden. Dit is geschied, toen Christus op het kruis voor ons tot zonde gemaakt werd; en de gedachte, om iets van den ouden met den nieuwen mensch, als een middel ter regtvaardiging, te vereenigen, is zeer beleedigend voor het werk van Christus. Al maakten de Galatiërs ook een onderscheid tusschen de zedelijke en ceremonieele wet, doordien zij toegaven dat de eerste den mensch niet kon regtvaardigen, de laatste echter eene heerlijke beteekenis had, de apostel bewijst hun hunne dwaasheid. "Wederom betuig ik aan een iegelijk mensch, die zich laat besnijden, dat hij schuldig is de geheele wet te doen" (vs. 3). De besnijdenis kan niet van de wet gescheiden worden; want hoewel zij vóór de wet bestond, heeft God haar evenwel zoo met de wet verbonden, dat zij het fundament der wet is. Zoodra men dus een *gedeelte* van de dienst erkent, is men voor het geheele wettische stelsel verantwoordelijk; men is schuldig de geheele wet te doen.

Is dan niet ieder christen schuldig de wet te doen? Voorzeker niet! Hij zou een verloren mensch zijn, indien hij schuldig was haar te onderhouden. Sommige christenen meenen, dat Christus ons, behalve de vergeving, ook de kracht schenkt om de wet te onderhouden; doch dit bewijst eene treurige onkunde in de waarheid des evangelies. - Heeft dan een christen vrijheid om de wet te breken? Nog luider roep ik: Voorzeker niet! Er is een groot onderscheid tusschen geen schuldenaar der wet te zijn en vrijheid te hebben de wet te breken. De Jood was een schuldenaar der wet; en degene, die vrij is zijn eigen wil te doen, is een wetteloos en goddeloos mensch. De christen staat echter op eenen anderen grond. Hij is door de genade behouden, en is geroepen in de genade te wandelen. Het karakter van de gerechtigheid, die God in hem zoekt, is van een geheel anderen aard; niet door de wet, maar door Jezus Christus tot heerlijkheid en eer van God. Christus en geenszins de wet is de maatstaf voor den wandel des christens.

Men zou verder kunnen vragen: Maar was dan Christus zelf niet onder de wet? Voorzeker, "opdat Hij degenen, die onder de wet waren, zou verlossen;" maar Hij was ook boven de wet. De christen, zoowel als de heiden, was nooit onder haar. Nadat wij door het geloof in Christus geplant zijn, staan wij op een' geheel anderen grond, waar de wet niet kan toegepast worden. Alzoo wordt ieder christen, als uit den dood levend gemaakt, beschouwd om Gode vrucht te dragen. Hij is ééne plant met den gestorven en opgestanen Christus. De wet is voor hem niet meer noodig om te beproeven of hij bekwaam is iets goeds te doen; Want zoodra hij Christus aannam, gaf hij dit alles prijs, en nam zijn standpunt in den gestorvenen en opgestanen. Hoe heerlijk is het, indien wij het verstaan, dat wij niet meer onder de wet, maar onder de genade zijn! En toch is het voor vele christenen zoo moeilijk deze waarheid te verstaan. Terwijl de Galatiërs de wet met de regtvaardigmaking in verband bragten, brengen velen in onze dagen haar met de heiligmaking in verband. De christen heeft echter noch in het een noch in het ander iets met haar te doen. Hij staat onder de genade. Alles is genade voor hem, zoowel met betrekking tot zijne behoudenis als tot zijnen wandel. De genade is de bron van alles, en God heeft hare volheid in Christus geopenbaard.

"Gij hebt u van Christus gescheiden, gij, die door de wet geregtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen" (vs. 4). Zoo moest Paulus tot hen spreken; want het is onmogelijk in het werk van Christus te rusten, en tevens zich voor verplicht te houden de gerechtigheid naar de wet te volbrengen. Zoodra men dit doet, staat men niet meer op den grond der genade. De christen nu zoekt de gerechtigheid niet als een, die haar niet bezit, want hij is de gerechtigheid Gods in Christus deelachtig geworden, en Christus zelf is de maatstaf dezer gerechtigheid. Het geloof rust daarin, gelijk God er in rust. Men verlaat den eenigen grond, op welken God de gerechtigheid kan toerekenen, indien men de

wet als een middel ter regtvaardiging met Christus verbindt. God regtvaardigt den zondaar. In het werk van Christus is God niet alleen genadig, maar ook regtvaardig. Indien ik Christus bezit, dan is God evenzoo regtvaardig door mij te regtvaardigen, als wanneer Hij mij verdoemen zou, indien ik Christus niet bezat. De gerechtigheid Gods, die den zondaar verdoemt, is dezelfde als die in Christus den zondaar regtvaardigt. Doch bovendien maakt Hij hem der goddelijke natuur deelachtig. Hij regtvaardigt hem niet alleen, maar geeft hem ook een nieuw leven. Hij ontvangt dit nieuwe leven, zoodra hij Christus aanneemt. In Hem hebben wij met één woord de regtvaardigmaking des levens. En welk een karakter heeft dit leven? Het is niet zooals dat van Adam; want dat zou ons niets baten, daar Adam viel, nadat hij levend gemaakt was. Christus echter liet zijn leven, opdat Hij het in de opstanding zou wedernemen; en daarom verliezen wij nooit het leven, dat Hij ons gegeven heeft; want ons leven is Christus, opgestaan uit de dooden. Over Hem heeft de dood geene magt meer; en dus ook niet over ons. Wij kunnen natuurlijk lichamelijk sterven; doch wij spreken nu van het leven voor God, hetwelk de ziel is medegedeeld; en dit leven is het leven van Christus, nadat Hij onze zonden op het kruis had weggenomen.

De apostel besluit nu zijne redenering met de woorden: "Wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der regtvaardigheid" (vs. 5). Hij zegt niet, dat wij door den Geest uit het geloof verwachten "gerechtvaardigd te worden," maar de "hoop der regtvaardigheid." En wat is het voorwerp dezer hoop? Het loon der gerechtigheid - de heerlijkheid Gods. Wij hebben deze regtvaardigheid, maar nog niet de hoop daarvan; "wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods" (Rom. 5 : 2). Christus geniet deze heerlijkheid reeds, en daarom weten wij, wat deze gerechtigheid te verwachten heeft. Wij zullen bij Christus zijn in dezelfde heerlijkheid, die Hij heeft. Dat is de verwachting van den geloovige. Wij hebben het voorwerp onzer hoop nog niet gezien en de heerlijkheid nog niet in bezit genomen; en daarom is het nu geheel eene zaak des geloofs. Christus echter bezit haar, en daarom weten wij, waarop wij hopen; en wij weten dit door den Geest. Gelijk wij nu de gerechtigheid Gods bezitten, zullen wij ook zijne heerlijkheid bezitten. "Die Hij geregtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt." O, welk een heerlijk standpunt is het, waarop de geloovige in Christus geplaatst is!

De Galatiërs hoopten geregtvaardigd te *worden*; doch de apostel zegt hun: Gij *zijt* reeds geregtvaardigd; en wanneer gij meent dit door de besnijdenis noch vaster te maken, dan verliest gij alles en wordt schuldenaars te doen, hetgeen den vloek over u brengt. "Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis eenige kracht, noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende" (vs. 6). Hetzelfde geloof, dat ons regtvaardigt en de heerlijkheid doet verwachten, werkt door de liefde en niet door de wet. De geloovige behoeft dus niet onder de wet te gaan; want wanneer zijn geloof door de liefde werkt, vervult hij hetgeen de wet zoekt, doch nooit te voorschijn brengt. En het geloof, dat door de liefde werkt, heeft zijn oorsprong en zijne rust in de liefde Gods. Het kent de behoudenis, die uit deze liefde voortkomt. De liefde Gods, geopenbaard in Christus, vervult het hart van den geloovige. Hij heeft eene hoop, die hem niet beschaamt, omdat de liefde Gods in zijn hart is uitgestort door den Heiligen Geest. En hoe meer hij de volheid van de liefde Gods kent, des te meer is hij in staat God en den naaste lief te hebben.

Het hart van den apostel was diep bedroefd bij de gedachte aan het onheil, dat deze valsche leer stichtte; en daarom breekt hij zijne bewijsvoering af met de woorden: "Gij liept wél; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn? Die overreding is niet van Hem, die u geroepen heeft" (vs. 7, 8). Het was niet het werk van Hem, die hen geroepen had, dat zij zich zoo spoedig door deze joodsche leer, die eene grove dwaling was, hadden laten overreden. Slechts door de genade waren zij christenen geworden. "Een weinig zuurdeesem verzuurt het geheele deeg" (vs. 9). Is het niet zeer ernstig, dat hetzelfde woord "zuurdeesem," hetwelk in 1 Kor. 5 gebruikt wordt om het

ontzettende zedelijke verderf te beschrijven, in Galatië gebezigd wordt om de invoering van het stelsel der wet onder de kinderen Gods te kenmerken? God behandelt het als eene hoogst verderfelijke zaak. In het oog van den mensch mogen de Korinthiërs schuldiger schijnen; doch het is de vraag niet, hoe de mensch, maar hoe God daarover oordeelt.

"Ik vertrouw van u IN DEN HEER, dat gij niet anders zult gevoelen" (vs. 10). De apostel krijgt zijn vertrouwen terug, zoodra hij naar boven ziet. De genade, die hij in Christus deelachtig was, stelt hem gerust. Zag hij op hen, dan stond hij in twijfel; maar zag hij op Christus, dan had hij het vertrouwen, dat zij niet anders zouden gevoelen. Hoe schoon is het de onrust van den apostel te zien, als hij aan hen denkt, en daarna zijn vertrouwen, als zijn hart zich tot den Heer verheft. Zijn gedrongen stijl, zijne afgebroken en onzamenhangende woorden bewijzen duidelijk, hoezeer zijn hart ontroerd was. En geen wonder! de dwaling, die hij in hun midden zag, moest hunne ziel van Christus scheiden, en de heerlijkheid van Christus, den Verlosser, verduisteren. Het was een goed overlegd werk van den duivel, die het evangelie van Christus wilde vernietigen. En daarom roept de apostel uit: "Die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij."

Het is waarschijnlijk, dat de joodsche leeraars er zich op beriepen, dat Paulus Timotheüs had laten besnijden en dus in tegenspraak met zijne leer gehandeld had. Paulus had evenwel niet tegen de beginselen Gods gehandeld, toen hij Timotheüs liet besnijden. Hij stopte daardoor den mond der tegenstanders, en bragt door de besnijdenis van Timotheüs de joodsche lasteraars tot zwijgen. Titus echter, die een Griek was, wilde hij niet laten besnijden, toen hij hem mede naar Jeruzalem nam. Dit moge menigeen eigenzinnig toeschijnen; doch de genade kent den juisten tijd om vast te staan en toe te geven. Men moet de wijsheid van Gods Geest bezitten om te weten, waar men zijne vrijheid mag gebruiken, of waar men verplicht is, zoo vast te staan als een muur. Toen Timotheüs besneden werd, kwam de genade de vleeschelijke vragen te gemoet en geenszins de wet. Het was verre van den apostel de besnijdenis te prediken. "Maar ik, broeders! indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Dan is immers de ergernis van het kruis vernietigd" (vs. 11).

De Joden waren gewoonlijk de aanleggers van de vervolgingen, die Paulus door de heidenen werden aangedaan. De geest van het jodendom, die godsdienstige geest van den natuurlijke mensch, was steeds het bruikbare middel van den Satan in zijnen strijd tegen het evangelie. Indien Christus het vleesch zou erkennen, dan zou de wereld Hem goed kunnen verdragen, en zoo godsdienstig zijn, als men slechts wenschen kon. Doch dan zou het niet meer de ware Christus zijn. Hij kwam als getuige, dat de natuurlijke mensch verloren, verdorven en zonder hoop is, dood in zonden en misdaden, - dat er verlossing en een nieuwe mensch noodig is. Hij kwam in genade, omdat de mensch niet kon hersteld worden. De natuurlijke mensch denkt de genade niet noodig te hebben; hij stemt niet toe, dat hij verloren en dood in zonden en misdaden is, dat het vleesch werkelijk en volstrekt boos is. Predik slechts de besnijdenis, belijd de godsdienst des vleesches, onderwerp u aan de instellingen der menschen, en alle zwarigheden houden op. De wereld zal uw evangelie aannemen; doch het is dan niet meer het evangelie van Christus. Men kan er zeker van zijn, dat het kruis en de door de genade volbrachte verlossing altijd een steen des aanstoets zullen zijn voor den natuurlijke mensch. Welke treurige ervaringen heeft men sedert de dagen des apostels niet gemaakt! De christelijke kerk heeft die joodsche beginselen niet alleen in haar midden opgenomen, maar is er geheel van doorzuurd. En, ach! hoe weinig wordt dit gevoeld, en hoe weinigen wagen het met Paulus te zeggen: "Ik wenschte, dat zij afgesneden werden, die u onrustig maken" (vs. 12)!

In de tweede helft van dit hoofdstuk bewijst Paulus, dat de vrijheid, de volkomene genade zonder wet, met eenen heiligen wandel verbonden is. Vele geloovigen verstaan wel, dat Christus ons heeft vrijgemaakt met betrekking tot de regtvaardigmaking; doch zij kennen die vrijheid niet voor hunnen wandel voor God. Het treurige gevolg hiervan is, dat de een, die een naauwgezet geweten heeft, het

in eenen wettischen vorm van regelen en pligten zoekt, terwijl een ander, die onverschilliger is, zijne vrijheid zoo ver uitstrekt, dat hij in menig opzigt aan de lusten zijner natuur toegeeft, daar hij denkt, dat God, die weet dat in het vleesch niets goeds woont, dit in zijne groote goedheid door de vingers zal zien. Bij beiden nu ontbreekt de kennis van de ware vrijheid en het bewustzijn van de inwoning des Heiligen Geestes, als leven en kracht.

“Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders! alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot eene oorzaak voor het vleesch, maar dient elkander door de liefde” (vs. 13). God gaf de wet tot overtuiging van zonde; het vleesch gebruikte haar om eene gerechtigheid te verkrijgen. God handelt in genade om ons van de heerschappij der zonde te verlossen; het vleesch zou de genade willen gebruiken als eene vrijheid om zonder gestraft te worden te zondigen. De christen echter is vrij van het juk der zonde en van hare verdoemenis; de opgestane Christus is zijn leven en zijne gerechtigheid, en de Geest is de kracht en de leidsman van zijnen wandel tot heerlijkheid Gods. In plaats van naar de begeerte zijns vleesches te leven, zoekt hij zijnen naaste te dienen; en hij doet dit in liefde, omdat hij vrij is. Alzoo wordt de wet vervuld, zonder dat wij onder haar juk zijn. “Want de geheele wet wordt in één woord vervuld, in dit: “Gij zult uwen naaste liefhebben, gelijk u zelven” (vs. 14). De Galatiërs trachtten de wet te onderhouden; en wat was het gevolg? “Gij bijt en vereet elkander.” Dat was waarlijk niet de vervulling der wet. Het is dan ook geheel iets anders de wet te onderwijzen dan te vervullen; men begint gewoonlijk met goede voornemens, en eindigt zonder volbrenging. Is Christus echter het voorwerp der ziel, dan wordt de wet vervuld zonder met haar bezig te zijn. Christus is de kracht Gods - de wet de kracht der zonde; daarom kan Christus alleen ons tot het goede bekwaam maken. De wet is heilig, regtvaardig en goed; doch welk eene heiligheid had zij bij hen gewerkt! “Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt” (vs. 15). Zij stredden met degenen, die niet besneden waren, en op deze wijze verteerden zij elkander. Dat was het treurige gevolg van hun ijveren voor die ellendige eerste beginselen. En zoo gaat het altijd. De wet is eene doodende magt, niet omdat de wet, maar omdat onze natuur slecht is. En de wet komt tot onze natuur; zij is den ouden en geenszins den nieuwen mensch gegeven. Doch indien de liefde werkt, dan is de wet vervuld. De wet eischt deze liefde; maar de genade schenkt haar. Daarom heeft men ook geene kracht over de zonde, zoolang men onder de wet is; doch zoodra men den Geest Gods bezit, heeft men deze kracht. “En ik zeg: wandelt door den Geest, en gij zult de begeerlijkheid des vleesches niet volbrengen” (vs. 16). Indien men door den Geest geleid wordt, volbrengt men de begeerlijkheid des vleesches niet. “Want het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en deze staan tegen elkander, OPDAT GIJ NIET DOET, hetgeen gij wilt.”

Er zijn twee tegenover elkander staande krachten. Het vleesch zoekt ons te verhinderen, als wij naar den Geest willen wandelen, en de Geest wederstaat de werkzaamheid des vleesches. Het vleesch is in mij en de Geest woont bij mij, en die Geest is geheel in overeenstemming met de wenschen mijner ziel, en geeft mij kracht om het goede te doen en het kwade te wederstaan. In den strijd tusschen vleesch en Geest word ik geroepen de partij des Geestes te kiezen; en daartoe geeft de Geest zelf mij kracht. Wanneer ik mij dan door den Geest laat leiden, doe ik niet, wat ik van nature zou willen doen. - Er is echter dikwijls eene andere uitlegging van deze plaats gegeven; men heeft haar namelijk met Rom. 7 in verband gebracht. In Rom. 7 zien wij echter uit de zes eerste verzen, dat daar de ervaring beschreven wordt van eene ziel, die onder de wet is. Daarom is daar ook geen spraak van den Heiligen Geest. Wij vinden daar een mensch, wiens wil en geweten vernieuwd is, die de zonde haat en de gerechtigheid liefheeft, omdat zij van God is, maar evenwel het kwade, wat hij niet wil, doet, en het goede, wat hij wil, niet doet. Hij gelooft in Christus, maar hij kent de vrijheid niet. Hij kan den dood en de opstanding van Christus niet op zijnen toestand toepassen. Hij weet niet, dat hij niet meer in het vleesch, maar in den Geest is, dat hij gestorven is en nu in Christus voor God staat.

Zoodra hij echter de dwaasheid inziet van de wet op zich toe te passen en zoodra hij eenen verlosser ziet, dan roept hij met een dankbaar hart uit: "Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heer!" Nu is hij volkomen gelukkig ook bij het bewustzijn, dat de oude natuur nog in hem is. Nu is hij bekwaam om de waarheid van het achtste hoofdstuk te verstaan, en te zeggen: "Zoo is er dan geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn. Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods." Alle banden zijn verbroken, - hij is met Christus opgestaan uit de dooden en hij heeft in Hem een nieuw standpunt ingenomen, dat noch door de wet, noch door de zonde kan aangetast worden. Nu hij dit alles heeft ingezien, is hij ook door den Geest in staat om het vleesch te wederstaan en zijne begeerlijkheid niet te volbrengen; hij is in staat om, gelijk wij hier vinden, tegenover het vleesch de partij des Geestes te kiezen.

"Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet" (vs. 18). Dit is het noodzakelijk gevolg. Onder de leiding des Geestes kan men niet onder de wet zijn. Hoe beslist is deze uitspraak; maar hoe weinig wordt zij in onze dagen verstaan! De persoonlijke omgang met God, zoowel als de dienst van God hebben meest een wettisch karakter. Men is niet onder de wet, wanneer men de wet gebruikt om een arm, goddeloos mensch van zijne zonden te overtuigen, maar wanneer men de wet als een regel beschouwt, die mij door God gegeven is om daarnaar te wandelen, of wanneer ik God bid, dat Hij mij in staat stelle de tien geboden te onderhouden. Wij zijn christenen; en daarom, "indien gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet."

De apostel toont nu het onderscheid aan tusschen de werken des vleesches en de vruchten des Geestes. "De werken des vleesches nu zijn openbaar; welke zijn: hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, bezwering, vijandschappen, twisten, afgunstigheid, toorn, gekijf, tweedragt, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke" (vs. 19-21). En om de christenen ernstig te waarschuwen aan geen dezer dingen toe te geven, laat hij hierop volgen: "Van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het koninkrijk Gods niet zullen beërven."

"De vrucht des Geestes nu is liefde, blijdschap, vrede, langmoedigheid, weldadigheid, goedertierenheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid" (vs. 22). De apostel begint met de "liefde" - met datgene, wat van God is en regtstreeks van Hem komt; zij is meer dan iets anders het middel tot de kennis van het karakter Gods. Daarna noemt hij hetgeen door de liefde Gods te voorschijn wordt gebracht: "Blijdschap, vrede, langmoedigheid, weldadigheid, goedertierenheid, geloof." Daarna geeft hij het karakter der onderlinge gemeenschap aan - "zachtmoedigheid," en spreekt eindelijk van de "matigheid," waardoor de natuur in bedwang wordt gehouden. Dit alles zijn vruchten des *Geestes*; en den apostel voegt er bij "Tegen de zoodanigen is er geene wet" (vs. 23). De wet kan zulke vruchten nooit te voorschijn roepen; doch zij zal dengene, die ze voortbrengt, niet veroordeelen. Zij vindt niets veroordeelingwaardigs in hen, die naar den Geest wandelen. Dit is onmogelijk; want "die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden" (vs. 24). Zij hebben zich met hunne geheele natuur aan het oordeel des doods onderworpen; zij *hebben* het vleesch gekruist. Wij weten dat dit volkomen in Christus geschied is, dat deze kruisiging van het vleesch met de bewegingen en begeerlijkheden op het kruis van Christus voltrokken is, en daarom is dit waar van iederen geloovige. Wanneer nu iemand mogt vragen: maar moet ik dan het vleesch niet kruisigen? dan antwoord ik hem: Dit is reeds geschied; gij hebt slechts te gelooven, en in de kracht van dit geloof te wandelen. O, welk een troost is het te weten, dat het vleesch geoordeeld is! Niets kan ons meer kracht geven, dan het bewustzijn, dat wij niet meer in het vleesch, maar in den Geest zijn. "Indien wij door den Geest leven, zoo laat ons ook door den Geest wandelen" (vs. 25). De kracht en het rigtsnoer tot heiligheid zijn in den Geest. En de Heilige Geest zal zijne kracht in ons

werken, als ons oog op Christus gerigt is. Vertrouwen wij op ons zelve, of zoeken wij iets in ons zelve, dan zullen wij zien, dat God het middel van ons zelfvertrouwen tot onze tuchtiging gebruikt. Daarom "laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende." Moge het steeds ons opregt streven zijn om door den Geest te wandelen, dan zullen wij in afhankelijkheid van God in alles tot verheerlijking van Christus leven!

HOOFDSTUK VI.

Wanneer wij door den Heiligen Geest het leven bezitten, zijn wij verplicht door den Geest te wandelen. De wandel moet de uitdrukking van het inwendige leven zijn. Het leven wordt door God alleen volkomen gekend; de wandel echter openbaart dit leven voor de oogen der menschen. De apostel had de Galatiërs vermaand niet opgeblazen te zijn, daar de gedachte, als konden zij de wet onderhouden, den hoogmoed des vleesches voedde, en zij met nijd en bitterheid tegen elkander vervuld waren. Hij gaat nu vermanend voort: "Broeders! indien ook een mensch overvallen ware door eenige misdaad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zoodanigen te regt met den geest der zachtmoedigheid; ziende op uzelve, opdat ook gij niet verzocht. Wordt" (vs. 1). Welk een ernstig en behartigingswaardig woord! Paulus onderwijst ons in de eerste plaats, hoe wij de zoodanigen moeten behandelen, die uit gebrek aan waakzaamheid en afhankelijkheid van God door eenige misdaad overvallen zijn, - wij moeten hen "met den geest der zachtmoedigheid trachten te regt te brengen." Ten tweede zegt hij ons, wie de geschikste personen zijn, om de zoodanigen te behandelen. In zeker opzigt zijn allen daartoe verplicht; doch de Heilige Geest verlangt het vooral van degenen, die Hij "de geestelijken" noemt. Ieder, die uit God geboren is, is daarom nog niet, geestelijk. Men kan door den Geest leven en toch niet geestelijk zijn. Die geestelijk is, leeft niet alleen, maar wandelt ook door den Geest. Hij heeft even zoo goed zijne zwakheden en gebreken als anderen; doch hij heeft door de genade geleerd Zichzelve te oordeelen en te verloochenen, en zijne afwijkingen van God eenvoudig en opregt voor Hem te belijden. En ten gevolge van dit oordeelen van zichzelf zal hij eene veel grootere zachtmoedigheid bij het behandelen van de zonden van anderen openbaren, Velen hebben de gave iemand juist te beoordeelen; doch zij beschouwen een' toestand zeer spoedig als hopeloos, en denken ligt, dat de schuldige geen christen kan zijn. Zij echter, die geestelijk zijn, kennen de verdorvenheid des vleesches en de genade Gods; zij zijn in staat op de goedertierenheid Gods te rekenen; en daarom zijn zij de regte personen om zulk eene ziel weder op te heffen. In gevallen, waar eene genadige behandeling vereischt wordt, zijn alleen de "geestelijken" de geschikte personen, en niet degenen, die reeds dikwijls gestruikeld zijn. Wij zouden het tegendeel denken; doch de apostel zegt ons hier, dat zij het zijn, die naauwgezet wandelen, die voor vallen bewaard blijven, omdat zij zich aan de genade Gods weten toe te vertrouwen. Zij zijn daartoe geschikt, omdat dezelfde magt, die hen voor vallen bewaart, hun ook de genade Gods leert kennen en hen in staat stelt die genade voor anderen te gebruiken. Daarom worden dezen vermaand de schuldigen in den geest der zachtmoedigheid te regt te brengen; "ziende op uzelve," voegt de apostel hierbij, "opdat ook gij niet verzocht wordt." Het vermanen van anderen moet gepaard gaan met het gevoel van onze eigene zwakheid; en hoe geestelijker wij zijn, des te dieper zal dit gevoel bij ons aanwezig zijn, en des te geschikter zullen wij zijn om anderen met zachtmoedigheid te behandelen.

De apostel vermaant nu verder: "Draagt elkanders lasten, en vervult alzoo de wet van Christus" (vs. 2). Indien men eene wet verlangde, hier was er eene, - de wet van Christus, dat is de regel van zijn leven hier beneden. Hij was altijd voor anderen werkzaam. Hij deed in geene enkele handeling zijns levens zijn eigen wil. Hij offerde in alles zichzelf op, en stelde zich ten allen tijde ter dienste van

anderen. Hij was heilig, gehoorzaam en getrouw in liefde. Welk een heerlijk voorregt Hem hierin te mogen navolgen! Voorzeker de vele moeilijkheden, bezwaren en verzoekingen, de velerlei zwakheden, waaronder de kinderen Gods gebukt gaan, geven ons gelegenheid genoeg ons medegevoel voor de heiligen aan den dag te leggen. Anderen te troosten en te helpen, de lasten, waaronder een broeder zucht, op zich te nemen, dat is de wet van Christus vervullen. Als wij in al de behoeften en moeilijkheden der heiligen een waar medegevoel toonen, als wij den schuldigen broeder in den geest der zachtmoedigheid opheffen en tot God terugvoeren, dan wandelen wij in den geest van Christus en vervullen de wet zijns gemoeds.

"Want zoo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed" (vs. 3). Indien de Heilige Geest de wet niet gebruikt om het geweten van den mensch wakker te schudden, dan voedt zij den hoogmoed des menschen, en doet hem meenen, dat hij iets is. Dit is echter een vreeselijk zelfbedrog; want de mensch is in waarheid niets. "Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk," om te zien, of hij waarlijk iets voor God gedaan heeft; "en alsdan zal hij aan zichzelf alleen roem hebben, en niet aan eenen anderen" (vs. 4). De joodsche leeraars kwamen in het arbeidsveld des apostels, in plaats van tot de heidenen te gaan en dien het evangelie te prediken. Wanneer zij dan sommigen tot hunne leer hadden overgehaald, roemden zij zich; doch, dat was een roem, die slechts zelfbedrog was. Want in plaats van voor den Heer te arbeiden en te lijden, roemden zij zich in het werk van anderen, en geenszins in dat van Christus.

De twee groote beginselen voor den wandel des christens worden ons hier voorgesteld; - de handelende liefde, die de lasten van anderen draagt, en de persoonlijke verantwoordelijkheid; - waut een iegelijk zal zijn eigen pak dragen (vs. 5). Een iegelijk moet voor zichzelf Gode rekenschap geven. Wel zegt de Heer: "die gelooft, komt niet in het oordeel;" maar er staat ook geschreven: "wij allen moeten geopenbaard worden voor den regterstoel van Christus." Een iegelijk, hij moge een heilige of een zondaar zijn, moet voor den regterstoel verschijnen; - de laatste tot eeuwige verdoemenis, de eerste om hem de genade Gods volkomen te doen verstaan. Zoodra wij in Christus gelooven heeft onze verantwoordelijkheid als mensch opgehouden, en komen wij onder eene nieuwe verantwoordelijkheid, om namelijk voor Christus te leven en ons aan Hem te onderwerpen. Wij behooren niet meer onszelf toe, maar Dien, die voor ons gestorven en opgestaan is.

De apostel komt nu tot eene andere zaak, die de Galatiërs schijnen vergeten te hebben. "En die onderwezen wordt in het woord, deele mede van alle goederen dengenen, die hem onderwijst" (vs. 6). Hoe weinig wordt door de christenen aan deze vermaning gedacht! Hoe velen vergeten hunne verplichtingen tegenover degenen, die ons met hunne gaven dienen en door hunne onderwijzing stichten! Welk eene ondankbaarheid! De Heer verwekt dezulken, die ons met hunne geestelijke gaven dienen, en velen zijn te onverschillig of te hebzuchtig, om hun van hunne tijdelijke goederen mede te deelen. Zij stellen zeer weinig belang in het werk des Heeren en in het heil hunner ziel. En wat is de oorzaak hiervan? Hun hart klopt niet warm voor den Heer en voor zijne dienaars; zij stellen meer prijs op hun geld en goed dan op de bekeering en opbouwning der zielen. En wat zal het einde zijn? O, mogt de Heer ons allen de ernstige woorden des apostels op het hart binden: "Dwaalt niet; God laat zich niet bespotten; want zoo wat een mensch zaait, dat zal hij ook maaijen. Want die voor zijn eigen vleesch zaait, zal uit het vleesch verderfenis maaijen; maar die voor den geest zaait, zal uit den geest het eeuwige leven maaijen" (vs. 7, 8). Ja, God laat zich niet bespotten, Wanneer men zijne zegeningen veracht, wanneer men aan zijne vermaningen geen gehoor geeft, dan zal men eenmaal oogsten, wat men gezaaid heeft. De dag des Heeren zal het openbaren of men voor het vleesch of voor den geest gezaaid heeft.

Doch, zou men kunnen vragen, hoe kan hier gezegd worden, dat die voor den geest zaait, uit den geest het eeuwige leven zal maaijen, daar toch allen, die gelooven, het eeuwige leven bezitten? Het

een zoowel als het ander is waar. Als God ons tot eenen heiligen wandel vermaant, dan toont Hij, dat het eeuwige leven de kroon en het einde van dien wandel is. Hoe zeker de behoudenis ook zijn moge, zij stelt nimmer den heiligen wandel ter zijde. Die in Christus gelooft, ontvangt het eeuwige leven. En wat is het gevolg? Hij zaait voor den geest en maait het eeuwige leven. In Joh 4 : 36 wordt van het leven gesproken, dat wij hier op aarde bezitten; hier van het leven, dat wij in de heerlijkheid zullen hebben. Ik ontvang als een geloovige in Christus het eeuwige leven, en ik vind het in den hemel, nadat ik hier den weg Gods bewandeld heb. Daarom: "laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaijen, zoo wij niet verslappen" (vs. 9).

Hoe ligt vertraagt men in het goed doen! Menigeen begint zijnen loopbaan voortreffelijk; doch na eenigen tijd bemerkende, dat zijne goedheid door velen misbruikt werd, wordt hij wantrouwend. Hij neemt zich voor zich niet meer te laten bedriegen, en trekt zich terug. Dit is echter geen goede toestand. Of mag de zelfzucht van anderen eene reden voor ons zijn om ook zelfzuchtig te wezen? Voorzeker niet. Indien dan ook de ziel met de genade Gods vervuld is, zal zij niet zoo spoedig verslappen, maar integendeel den besten weg om goed te doen inslaan. Een christen moet voorzigtig en tevens grootmoedig zijn. Hij is niet geroepen alles te geven, wat anderen eischen, maar wel om te onderzoeken waar hij het meeste nut kan doen, steeds bij alles bedenkende, dat het "zaliger is te geven dan te ontvangen." En de oogst? O, die is zeker, en wacht ons in de heerlijkheid! Wel ontmoeten wij soms hier reeds veel liefelijks en schoons; doch in de meeste gevallen moeten wij veel smartelijks ervaren. In de heerlijkheid echter zullen wij ons loon ontvangen. Wij leenen en geven den Heer; en met Hem wordt niemand teleurgesteld. "Zoo dan, waar wij gelegenheid hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenooten des geloofs" (vs. 10).

Het is zeer opmerkelijk, dat de apostel hier eensklaps zijne vermaningen afbreekt met de woorden: "Ziet, hoe grooten brief ik u geschreven heb met mijne eigen hand!" (vs. 11). Gewoonlijk schreef hij zijne brieven niet zelf, maar dikteerde ze eenen anderen, (b.v. den brief aan de Romeinen aan Tertius) en voegde er dan aan het slot met eigen hand zijnen groet of zegenwensch bij, om iederen twijfel aan de echtheid zijns briefs weg te nemen (zie 1 Kor. 16 : 21; 2 Thess. 3 : 17). Dit bewijst welk een gewigt hij aan zijne brieven hechtte, en dat hij ze niet als gewone brieven beschouwde, maar als brieven, die gezag hadden en daarom zulk een voorzigtigheidsmaatregel vereischten. Den brief aan de Galatiërs had hij echter geheel met eigen hand geschreven. Waarschijnlijk heeft hem dit veel moeite gekost; doch hij was zoo bezorgd, dat zij de waarheid zouden verloochenen, dat hij moeite noch tijd ontzag. Hij moest hun schrijven. Welk eene belangstelling voor de heiligen in Galatië, en welk eene zorg en liefde van God voor de zijnen!

In de nu volgende verzen trekt de apostel in korte woorden den geheelen inhoud zijns briefs te zamen. "Allen, die een schoon gelaat willen toonen naar het vleesch, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij van wege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden" (vs. 12). De wettischgezindheid vereenigt zich altijd met de wereld, zij bemint haar gemak en haar loon, zij wil een schoon gelaat toonen naar het vleesch, om daardoor het lijden voor Christus te ontgaan. De wereld haat het kruis, daar het den dood en de verlorenheid des menschen predikt; zij wil eene godsdienst hebben, die haar niet geheel als dood en verloren beschouwt. Het vleeschelijk gezinde hart wil niet gaarne lijden en den goeden naam in de wereld verliezen, en daarom neemt het zulke beginselen aan, waardoor het den smaad des kruises ontgaat en aanzien in de wereld verkrijgt.

Deze ijveraars nu voor de besnijdenis hielden zelve de wet niet, maar zochten hunnen roem in het verkrijgen van eenen proseliet. "Want ook zijzelven, die besneden zijn, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij u laat besnijden, opdat zij in uw vleesch roemen zouden" (vs. 13). Ditzelfde geschiedt in den tegenwoordigen tijd. De godsdienstige wereld verloochent de waarheid, Christus en zijne dienst. Verwerpt gij hare partij of hare afgoden, dan overlaadt zij u met verwijten en valsche

beschuldigingen, met spot en hoon. Onderwerpt gij u echter aan hare vormen en instellingen, dan moogt gij ongestraft de vreeselijkste dwalingen verkondigen,

Ziedaar de treurige toestand der joodsche leeraars. En de apostel? O, hij was geheel anders gezind. "Het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onzen Heer Jezus Christus, door hetwelk de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld" (vs. 14). Het kruis van Christus toont ons, wie de mensch en wie God is, wat zonde en vijandschap en wat heiligheid en liefde is. Onafgewend was de blik des apostel op dit kruis gerigt. Een ander had het werk volbragt, en dat met de overgave zijns levens onder onnoemelijke smarten; en daarom kon hij het gevoel zijns harten den vrijen loop laten zonder zich te verheffen. Indien wij het kruis van Christus aanschouwen, dan zijn wij van allen roem ontbloot. In dit kruis wilde Paulus roemen. Hij was gelukkig door hetzelfde der wereld gestorven te zijn. Hetzelfde kruis van Christus, hetwelk mijn behoud, mijne bevrijding van de wet en het vleesch is, verklaart mij, dat ik in geene verbinding meer tot de wereld sta, behalve dat ik als een vreemdeling, als een getuige van Christus haar te doorwandelen heb. Christus zelf had geen deel met de wereld; zijne verschijning in en zijn verlaten van de wereld bragt wel voor een oogenblik den stroom in beweging, doch spoedig, was Hij vergeten, en miste men hem niet meer. Het voorregt en de verantwoordelijkheid van den christen is gezind te zijn en te wandelen, zooals Hij gezind was en wandelde. Gelijk Christus nooit zijn eigen voordeel zocht, altijd goed deed en daarin den wil zijns Vaders volbragt, gelijk Hij altijd naar beweegredenen handelde, die niet van de wereld maar van boven waren, gelijk Hij zich nooit vereenigde met de menschelijke plannen om den mensch te verbeteren, maar steeds betoonde te weten, dat de wereld eene vijandin Gods is, en het alleen de liefde Gods was, die Hem gezonden had om haar te behouden, - zoo moet ook de christen handelen. Door het kruis van Christus is hij der wereld gekruisigd en heeft hij zijne plaats buiten de legerplaats. Maar ook de wereld is hem gekruisigd. Hij ziet welk eene ontzaggelijke schuld op haar ligt, hoe geheel onbekend zij met den Vader is, niettegenstaande de komst zijns Zoons, en daarom kan er geene gemeenschap tusschen hem en de wereld zijn. Ach, hoe weinig verwezelyken de kinderen Gods hun waar christelijk standpunt! Men predikt dat door het bloed van Christus vrede gemaakt is, maar men denkt weinig aan de zedelijke magt des kruises en aan de vernieting en veroordeeling van de wet, het vleesch en de wereld. En de treurige gevolgen zijn, dat vele christenen met een goed geweten over het kruis spreken en toch te gelijktijd behouden kunnen, hetgeen God reeds geoordeeld en voor altijd weggedaan heeft.

Wij vinden echter in Christus meer dan het der wereld, gekruisigd te zijn. "Want in Christus Jezus is noch besnijdenis noch voorhuid iets, maar eene nieuwe schepping" (vs. 15). Als wij aan Christus denken, dan weten wij wat onze nieuwe natuur is. Wij zien Hem, opgestaan uit de dooden en in de heerlijkheid als de vreugde en het vermaak Gods. En wij hebben reeds den Heiligen Geest als den eersteling dezer heerlijkheid ontvangen, eer de zegening zelve geopenbaard is. Wij bezitten de nieuwe schepping in Christus. "Die den Zoon heeft, heeft het leven."

»En zoo velen als er naar dezen regel zullen wandelen, vrede en barmhartigheid over hen, en over het Israël Gods!" (vs. 16). In deze woorden vereenigt de apostel de geloovigen uit de heidenen met die uit Israël. In de eerste plaats wenscht hij vrede en barmhartigheid aan degenen, die naar den regel der nieuwe schepping wandelen; en onder hen verstaat hij voornamelijk de geloovigen uit de heidenen. In de tweede plaats wenscht hij dit aan het Israël Gods; waaronder hij het ware Israël verstaat, niet dezulken, die naar het vleesch, maar die naar het hart besneden waren, die hunne eigen werken verwierpen en in het kruis roemden.

En nu aan het einde van zijnen brief gekomen zijnde, geeft hij nog één bewijs van zijne vurige liefde voor Christus, welk bewijs te gelijktijd eene strenge bestraffing was voor die zelfzuchtige menschen, die in hun eigen vleesch roemden en een schoon gelaat vertoonden. "Voorts niemand doe

mij moeite aan, want ik draag de lidteekenen van den Heer Jezus in mijn ligchaam." Gelijk men vroeger eenen slaaf den naam van zijnen meester in het vleesch brandde, zoo droeg ook hij in zijn ligchaam de lidteekenen van den Heer Jezus. Men had hem gegeeseld en in de gevangenis gezet, en de daardoor ontvangen wonden toonden duidelijk wie zijn meester was. Daarom zou men dan ook niet langer zijn regt een dienaar van Christus te zijn betwijfelen. Welk eene roerende verdediging! De gedachte was hem onverdragelijk, dat zijne overgave aan den Heer, dien hij zoo vurig beminde, in twijfel werd getrokken. Met zijn gansche hart, met geheel zijne ziel was hij aan Christus verbonden, en al zijne krachten gebruikte hij in zijne dienst. Deze liefde tot Christus stelde hem dan ook in staat, om de Galatiërs, niettegenstaande den verkeerden toestand, waarin zij waren, als het eigendom van Christus te beschouwen. Hoewel het hem onmogelijk was de genegenheden zijner ziel in hartelijke groeten te openbaren, daar zij hunne eer in het vleesch zochten en de heerlijkheid van het kruis wegnamen, zoo bidt hij evenwel niet voor hen, dat de donders der wet hen mogten treffen, maar dat de genade van onzen Heer Jezus Christus met hunnen geest mogt zijn. Voorwaar eene heerlijke openbaring van den geest van Christus! Ook ons geve de Heer naar den rijkdom zijner genade in Christus eene gelijke gezindheid!